

Budapest Cirkuszművészeti és Kortárástánc Főiskola
Táncművész BA szak

Összeáll a kép

Alkotói folyamataim íve és hatásuk a táncos-, előadó- és
alkotó énemre

SZAKDOLGOZAT

Készítette: Guba Dorka

Témavezető: Vass Imre

Budapest, 2025

Mentorálás:

Néha a legjobb mentor az a személy, aki már elvégzi ezt a munkát, bár lehet, hogy nem is tud róla: akinek a véleménye akkor is jelen van, amikor nincs.

A mentorod nem tudja megoldani helyetted a problémáidat, de egy kis szerencsével segíthet neked abban, hogy megoldd őket magadnak.¹

(Jonathan Burrows 98)

Köszönöm a témavezetőmnek, Vass Imrének, hogy sokat segített, és támogatott. Köszönöm Péter Petrának és Bakó Tamásnak, hogy ők is kísérték és segítettek a szakdolgozat írás folyamatát, a fent említett módon is jelen voltak a véleményükkel, ami irányt adott. Köszönöm minden családtagomnak, akik segítettek és támogattak, hogy be tudjam fejezni a szakdolgozat írását.

¹ Itt és a későbbiekben az angol nyelvű szövegeket a DeepL segítségével készített saját fordításban közlöm.

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés.....	3
Módszerek és szerkezet.....	3
II. Körvonalak.....	5
Alkotásról és előzetes alkotói tapasztalataimról.....	5
Kreatív munka rendszer.....	7
Kutatásmetodológia kurzus.....	9
Táncfüzet, dokumentáció.....	9
III. A munkák ívének felfedése.....	10
1. ÉV 2022–2023: Megismerkedés az alkotással, felfedezés, formálódás.....	10
Találkozásom az alkotással.....	10
Szóló munka folytatása, elmélyültebb munka.....	14
Formálódás, kutatás.....	17
Mozgolódó formák, zeneiség, módosult tudatállapot.....	28
2. ÉV 2023-2024: Víziók, ember egésze, másokkal való munka.....	33
Ötletek megvalósítása, a zene kerete, nem kérdése.....	33
Csoportos vízió, engedni, hogy összeálljon.....	36
A test egésze, részeinek összefüggései, hatások- kutatás.....	40
Tánc: Inspirált intuitív felfedezés.....	43
Nyelvek táncot lejtene.....	46
3. ÉV 2024–2025: Megkérdőjelezés, elvesztés, teret adás.....	51
Érzelmek megengedése.....	51
Anyag tenger, baleset, elkallódás, visszatalálás.....	54
Egy szükségszerű munkabemutató.....	59
IV. Tapasztalataim összegzése.....	63
Forrásjegyzék.....	67
Mellékletek.....	68
Kreatív & kutatás munkaterv.....	68
Petit á petit.....	68
Formák Kutatás.....	69
Kutatás prezentáció.....	71
Beszél Keleti szél.....	73
M-BERLiN.....	75
Kutatás végleges terv.....	77
Kutatás prezentáció anyaga.....	78
Nyelvek tánca- Dance of languages.....	80
Ketten.....	81

I. Bevezetés

Összeáll a kép. Ez az, amit keresek. Dolgozatomban az elmúlt három év történéseit, tapasztalatait mutatom be az alkotásaimon és az alkotói folyamataimon keresztül. Ez egy folyamat nyomon követése, amely korábban kezdődött, mint maga a képzés, és nem is ér véget vele. Mégis fontos mérföldkőként tekintek rá. Hiszen a történetekre visszatekintve jobban kirajzolódik, hogy az apránként érkező, egymásra rakódó tudás és információ milyen egésszé áll össze, mint a folyamat során.

Ez a visszatekintés megmutatja, hogyan bővült a tudásom és az eszköztáram, alakult a szemléletem magáról az alkotásról. Az is jobban látszik, hogy mekkora jelentősége volt egy-egy munkámnak és hogyan hatott a táncos-, előadó- és alkotó énem formálódására. Bár sok más alkotás is hatott rám ez idő alatt, most azt a tizenkét munkát fogom bemutatni, aminek alkotója voltam és részt is vettem az alkotói folyamat minden részében, az ötlettől a megvalósításig.

Ebben a vizsgálódásban leginkább az ív érdekel, hogy milyen összefüggések, hasonlóságok és mintázatok fedezhetők fel az alkotások és alkotói folyamatok között. Mi változott? Milyen új elemek és felismerések jelentek meg a munkámban?

Azért is fontos számomra ez a reflexió, mert a képzésben töltött idő alatt rengeteg tapasztalatra és tudásra tettem szert, és hasznosnak tartom ezeket összegezni, hogy számomra is tisztábban látszódjon, mi is történt valójában. Hogy összeálljon a kép.

Módszerek és szerkezet

A szakdolgozatom írására is úgy tekintek, mint egy alkotói folyamatra.

Tekintve, hogy az alkotások, alkotói folyamatok ívéről írok, ezért nem hagyok ki egy saját munkát sem, mind a tizenkettőt bemutatom, amelyet a képzés során alkottam. Ezekből tíz kreatív munka, kettő pedig kutatás jellegű. Viszont nem említek olyat, amelyben csak résztvevő voltam, bár azok is hatottak rám. Így tisztábban tudom keresni a saját munkáim közötti kapcsolatokat, összefüggéseket, valamint azt, hogy hogyan épülnek egymásra. Ezek mentén emelem ki a lényegét az alkotásokból. Az érthetőség érdekében minden munka elé beillesztek egy rövid leírást a kapcsolódó fontos információkról. Ez tükröződik a tartalomjegyzékben is, mivel az ebben található címek már a lényegét emelik ki az alkotásokról, illetve az alkotói folyamatok ívéről.

A dolgozat elején írok a háttéréről, előzetes alkotói tapasztalataimról, illetve bemutatom a képzésben működő kreatív munka rendszert és a kutatásmetodológia kurzust. A fő részében a három év munkáit kronologikus sorrendben mutatom be. Az évek fejezetekre, a munkák alfejezetekre tagolják ezt a részt. Ehhez elsősorban az emlékezetemet és saját jegyzeteimet veszem alapul. A témákhoz kapcsolódóan saját rajzaim és jegyzeteim is megtalálhatóak, amiket vagy az adott alkotói folyamat során készítettem, vagy a visszatekintés közben segítettek szemléltetni a gondolataimat. A témákhoz kapcsolódóan más forrásokat is használlok, amelyeket a forrásjegyzékben sorolok fel. A dolgozat zárásaként rátekintek az útra, amit bejártam. Összegzem a felfedezéseket és az ívet, valamint rávilágítok arra, hogy ez a folyamat miként hatott a táncművész identitásom alakulására. A mellékletben pedig megtalálhatóak a kreatív munkaterveim nyers változatai, melyeket a képzés során írtam az alkotói feladatok részeként.

A darabok rövid leírását az alábbiak szerint fogom bemutatni:

Cím: a darab eredeti címe

Idő: mikor készült, próbafolyamat időtartama²

Helyszín: ahol készült, be lett mutatva

Formáció: hány fő vett részt, kik ők

Zene: szerepe a folyamat során, a bemutatáskor

Rövid leírás: mivel, hogyan foglalkoztam/tunk

² A próbafolyamat időtartamát hozzávetőlegesen adom meg, nem óra pontossággal. Az a célom, hogy érzékelhető legyen, egymáshoz képest is, hogy mekkora munkáról, milyen hosszú folyamatról van szó. Mert nagy különbségek vannak. Van olyan, ami pár nap alatt készült, míg mások több héten át, heti 2-3 próbával.

II. Körvonalak

Alkotásról és előzetes alkotói tapasztalataimról

Minden ember alkot. Az eddigi tapasztalataim szerint az, hogy emberként a földön élünk, együtt jár az alkotással, kreativitással, amivel a körülöttünk lévő világot formáljuk, beleértve magunkat is, az életünket, kapcsolatainkat. Izgalmas számomra a tény, hogy az ember, ha tevékenykedik, dolgokat tud létrehozni.³ Amire rá lehet nézni, meg lehet érinteni, hallgatni.

De mi is az az alkotás? *A magyar nyelv értelmező szótára* szerint az „alkot”: szellemi vagy fizikai munkával fokozatosan létrehoz, a *Magyar etimológiai szótár* szerint pedig az „alkot” szó létrehozást, összeillesztést jelent. A világon meglévő alapanyagokból valami újat hoz létre az ember. Ami egyrészt nem új, de olyan formában esetleg még nem rakta össze senki. Vagy, ha igen, a folyamat és a végeredmény miatt akkor is alkotásnak minősül. Én sem most találkoztam először az alkotói énemmel, de a kortárstánc viszonylatában nem csupán a táncos előadói, hanem az alkotói identitás megjelenése is új volt számomra a főiskolai képzésben.

Életem során sokat alkottam, különböző módokon. A művészi szemléletem alakulásában nagy szerepe van a festésnek és a fotográfiának. A vizualitás szerepe a későbbiekben megjelenik a tánchoz kapcsolódó elképzeléseimben, alkotásaimban. Fontos tényező a képzelet, ami irányt ad, amivel aztán el tudok kezdeni dolgozni. Emlékszem, hogy kiskoromban sokszor amíg az óvodában nem tudtam aludni, elképzeltem, hogy mit fogok lerajzolni. Volt, hogy táncokat is elképzeltem. A rajzokat sokszor megvalósítottam, a mozgás inkább a képzeletemben maradt, viszont azóta is megvan ez az érzés, hogy elképzelek mozdulatokat, amik a rendkívül izgalmas koreográfiává alakulnak a fejemben. Később ezeknek fontos szerepük lett az alkotásban, melyről a munkáim kapcsán írok.

Szakdolgozatom témájához kapcsolódik az egyén szerepe is. Minden ember különböző, és jelentősége van az ember kilétének bármilyen alkotás tekintetében. A főiskolai éveim során szembetűnő volt, ha például kaptunk egy a feladatot, mindenki más és más

³ Felmerül ilyen tekintetben a rombolás is, ahol egy már meglévő dolog új elrendezésbe kerül valaki/által, az vajon minősülhet-e alkotásnak, lehet-e alkotói folyamat része.

módon nyúlt ugyanahhoz a feladathoz, és hozott létre valami egészen különbözőt, egyedit.

Bármilyen nemű alkotásban meghatározó számomra az elmélyülés, a flow élménye, amikor elfelejtkezik az ember az időről. Ahogy Csíkszentmihályi írja a flow-ról szóló könyvében, hogy a flow-élmény során az emberek teljesen belefeledkeznek abba, amit csinálnak. A figyelem annyira összpontosul, hogy semmi más nem tűnik fontosnak. A tapasztalat maga annyira élvezetes, hogy az emberek még akkor is folytatják, ha közben nagy költségekkel vagy kockázatokkal jár (83-105).

A flow-élmény a festésnél is lényeges volt, hajlamos voltam elveszni a részletekben, ez utólag visszatekintve tudatosult bennem, hogy milyen erősen formálta a megfigyelő képességemet, ami a táncban is hasznosnak bizonyult. Aztán elérkezett egy pont, amikor az érzelmek kerültek előtérbe. Egy idő után már nem volt kielégítő az, hogy valamit teljes pontossággal lemásoljak, hanem maga a festés mint folyamat került a középpontba, és az, hogy azt milyen töltettel, milyen megéléssel teszem. Megjelent annak a szerepe, hogy valamit közölni szeretnék, ami bennem van, és ezt a művészet eszközével meg is teszem.

A táncművészet tekintetében különleges, hogy az alkotás a jelenben történik meg, ami egyszerivé és megismételhetetlenné teszi a munkát. Szemben egy képzőművészeti alkotással, ami sokszor időtálló. Vagy akár a modern technológia vívmányait vizsgálva, videó, kép formájában rengeteg minden fennmarad az utókornak, beleértve táncművészeti alkotásokat is, viszont az nem egyezik meg a jelen pillanatban történő előadással. Dolgozatomban ennek a témájára is ki fogok térni, a jelenidejűség szerepére és jelentőségére a táncművészeti alkotásban, annak megosztásában és bemutatásában.

Érdekes az is a táncban, hogy sokszor megjelenik a kettős szerep, az alkotó és előadó egyszemélyben, így sokszor az alkotó, alkotó folyamatban résztvevő megegyezik az alkotás tárgyával.⁴ Esetemben legalábbis gyakran megjelent ez a kettős szerep.

⁴ Ez a független szcénában gyakori. Társulat esetében sokszor a hagyományos szereposztás áll fenn, alkotó-koreográfussal és (esetleg társalkotó) alkalmazott táncosokkal. A szakdolgozat témáját illetően az én tapasztalataimban leggyakrabban átfedésben vannak ezek a szerepek.

Kreatív munka rendszer

Ahhoz, hogy be tudjak számolni az elmúlt évek kreatív alkotói folyamatairól, először is röviden bemutatom a Budapest Cirkuszművészeti és Kortárástánc Főiskolán (BCKF) működő kreatív munka rendszert, illetve a kutatás metodológia kurzust.

A hároméves BA kortárástánc művész képzés során a tanév a 2 szemeszter mellett 5 periódusra oszlik fel, aminek a során legtöbb esetben kapunk egy kreatív feladatot, alkotói munkát. Fontos kiemelni, hogy nem koreográfus szakról van szó, ahol alkotunk, hanem táncművész képzés részeként van jelen az alkotás⁵, mégis a cél, hogy saját bőrünkön tapasztaljuk meg az alkotói folyamat mibenlétét.⁶

A feladat lehet egyszerű, például belépőként minden diák szólót készít, megadott időtartamban (2-3 perc), majd a későbbiekben előfordul specifikusabb feladat is, például „válassz kettőt a következő három témából (tér, idő, dinamika), és a választott kettő téma kapcsolatából kiindulva készíts egy rövid darabot”. A diákoknak nagy szabadsága van, a feladat általában sok irányba enged gondolkodni, kinek–kinek a saját érdeklődése felé.⁷ Fontos annak a szerepe, hogy nyitottan álljunk a feladathoz, mert ha elvárásokkal indulok neki a feladatnak, olyankor nem engedek utat más, új lehetőségeknek.

A kreatív folyamat része a kreatív terv leadása, még mielőtt a próbafolyamat elkezdődne, amiben a munka paramétereit kell tisztáznunk, a lehető legrészletesebben. Ide tartozik, hogy mi a cím, ki az alkotó, kik a résztvevők, milyen munkamódszerrel, mennyi időtartamban fog az illető dolgozni, milyen mozgásnyelvvel, illetve használna-e zenét, kelléket, és hol tervezi bemutatni a kész munkát.⁸ Ezt követi az ezzel foglalkozó tanárral való konzultáció, szükség esetén a terv további tisztázása, átgondolása, majd maga a próbafolyamat. A folyamat során ideális esetben van egy konkrét tervezet a próbákra, melyik alkalommal mivel foglalkozunk, de gyakran az idő során felmerülnek újabb kérdések, ötletek, ezeknek teret hagyva azért mégis a tervhez közel maradás a cél. Ennek támogatásaképp a kísérő tanár nagyjából félidőnél megnézi, hogy áll a munka

⁵ A tanulásunk része, hogy táncórák keretein belül kreálunk, egy megadott támponttal készítünk mozgásanyagot. Az improvizációs órákon az alkotás a pillanat szüleménye.

⁶ Emellett az órákon, koreográfusokkal való munkában tágul a képünk az alkotásról, van lehetőségünk találkozni alkotókkal, koreográfusi módszerrel, amikből aztán inspirálódhatunk a saját munkáinkban, de ez nem egy konkrét megajánlott irány, csak lehetőség.

⁷ Van lehetőségünk felfedeznünk, hogy mi hogyan nyúlunk egy feladathoz, más és más kiindulóponttal, módszerrel, és akár egymás projektjeiben résztvevőként azt is megtapasztaljuk, hogy mennyire különbözően működik mindenki, és mennyi út van egy darab kialakulásához.

⁸ Vagy meddig jut az előre megadott dátumra.

(midterm check), illetve a diák–alkotó felteheti a kérdéseit, van lehetőség beszélgetni a felmerülő kérdésekről, nehézségekről és arról, hogy hova tart a munka.

A bemutatásra a Házi Bemutató (későbbiekben HB) keretén belül kerül sor, ami egy zárt, a főiskola diákjainak, tanárainak, mentorainak létrehozott esemény, amelyben a diákok bemutatják a munkáikat. Majd egymás megnézése után egy visszajelző ‘feedback’ kör következik. Ahol egyesével reflektálunk a látott darabokra. Ebbe beletartozhatott az is, hogy mi hatott ránk, milyen asszociációink akadtak, milyen benyomást keltett a darab. A visszajelzések során kerülendő például olyanfajta személyes véleménynyilvánítás, ahol a tetszésünket, nem tetszésünket fejezzük ki, hiszen elsősorban nem ez a célja a feedback körnek. Ahogy Larry Lavender kiemeli a fontosságát annak, hogy mikor egy művészeti alkotást értékelünk, a visszajelzés, reflexió viszonylatában fontos, hogy az érzéseink kifejezése csak egy a látottakra való reflexió lehetőségeiből. Ha csupán a tetszésünkre redukálódik egy visszajelzés, rengeteg érvényes észrevétel, más aspektus nem merül fel, ami pedig hasznos lehet, függetlenül a személyes érzéseinktől (24–27). A cél inkább, hogy gyakoroljunk objektíven reflektálni egy táncművészeti alkotásra, ezzel segítve a társunkat jobban látni a saját művét, esetleg felhívni olyan dolgokra a figyelmét, ami megragadott minket, és nem biztos, hogy felmerült az alkotóban. Kérdéseket tehetünk fel, amire a projekt gazdája nem kell, hogy válaszoljon, ezek gondolatébresztő felvetések.

Ezzel legtöbb esetben lezárul egy-egy kreatív munka folyamata, de néhány esetben van rá példa, hogy a tanárok bizonyos darabokat kiválasztanak, amit tovább viszünk, olykor a főiskola publikus eseményére, vagy egy következő periódusban kreatív munkaként, ha szeretnénk tovább dolgozni a munkán.

Kutatásmetodológia kurzus

A kutatás metodológia kurzus évente egyszer a kreatív munka helyett történik január, február környékén. Ez sok mindenben hasonlít a kreatív munka rendszerre, azonban van pár jelentős eltérés a kettő között. Nem egy konkrét végeredményen van a hangsúly, hanem a keresésen, információgyűjtésen. A témaválasztás terén szabadabb. Nem az alkotás áll a középpontban, nem elvárás, hogy külsőleg látványos dolog készüljön. Fel kell ismerni a tanulságokat, és azt is, ha nincs.

A kurzust tekintve fontos a metodológia kifejezés, ami arra utal, hogy egy mozgáskutatás minden fázisát megtapasztaljuk, a cél nem egy hosszú ideig tartó, elmélyült munka, ahol érdemben tudunk kutatni, de a fázisokon áthaladva kapunk egy átfogó képet arról, hogy miben áll egy mozgáskutatás, illetve miben különbözik egy kreatív alkotói folyamattól.

A folyamatot tekintve viszonylag sok időt szánunk arra, hogy egyrészt definiáljuk, hogy mi is az a mozgáskutatás, másrészt kiválasztjuk a témát, ami egy több napos procedúra. Eleinte több témafelvetést is kell hoznunk, amit aztán egymás segítségével tisztázunk, érthetőbbé tesszük őket, valamint kérdéseket teszünk fel a kutatás témájában, és a várt eredményeket is megfogalmazunk. A több felvetett témából végül egyet választunk.

Ezután következik a kutatási fázis, amikor a kreatív munkához hasonlóan, az előre megadott terv szerint haladunk a kutatással, majd a záró komponensként prezentáljuk, hogy mire jutottunk. Ez is egy lényegi különbség a kreatív munkához képest, hogy ennek során sokkal tágabb spektrumon gondolkodhatunk a prezentációt illetően.⁹ Ezt elősegíti a kutatás dokumentálása, választott módo(ok)n.

Táncfüzet, dokumentáció

A képzés részeként fontos szerepe volt a táncfüzetnek, amit mindenki magának vezetett. Ebben a tanulmányaink során tanultakról, tapasztalatokról, gondolatokról ki-ki saját magának lejegyezhetette a számára fontos információkat. A táncfüzeteim jelen voltak a kreatív munkáim során is, ahol dokumentáltam a folyamatokat, írással, rajzzal, bár van olyan folyamat is, amiről elenyésző mennyiségű dokumentációm van, mégis a meglévő anyagokat forrásként is tudtam hasznosítani a dolgozatomhoz.

⁹ Lehet ez szóbeli, mozgásos, videó, képanyag, kiállítás, performatív akció is.

III. A munkák ívének felfedése

1. ÉV 2022–2023: Megismerkedés az alkotással, felfedezés, formálódás

Az első évben elkezdtem felfedezni a táncos alkotást, először főként intuitívan, egy érdeklődés, inspiráció mentén, improvizációval. Majd hosszabb ideig elmélyedtem egy mozgásminőség kialakításában, amiből aztán fix koreográfiát, lekötött anyagot hoztam létre, hasonló áramló mozgással, mint az első szólóban. Majd kutatásomban az absztrakt test formálhatóságát, lehetőségeit vizsgáltam geometriai formákkal és a csontváz adottságaival kapcsolatban. Negyedik munkámban pedig az előzőeket ötvöztem, formákat különböző minőségekkel párosítva mozogtam. Újdonságként megjelent a térrel való tudatosabb munka, az energiaáramlás gondolata és a módosult tudatállapot. A folyamatban zenéssel dolgoztam, de a bemutatón csendben táncoltam.

Találkozásom az alkotással

Creative Garden 1.0.

WIND

Cím: *Wind/Szél*

Idő: 2022. augusztus, próbafolyamat: 4 nap

Készült/Bemutatva: Pilisszentkereszt, Alkotókert, a kert hátuljában szabad ég alatt

Formáció: szóló, Guba Dorka

Zene: végső: *The humming*, Enya, a folyamat során más zenéssel is dolgoztam

Rövid leírás:

A szóló a szél különböző minőségeit járta körül, improvizációval, különböző mozgásminőségek megjelenítésével. A szóló helyszíne egy kert, erdős terület volt, ahol a nézők szétszórtnak álltak, majd közöttük mozogtam, ahogy a szél is átfúj a réseken. Az szél emberekre, a világra való hatását is próbáltam szemléltetni, azzal, hogy milyen energiával, indítással közeledtem, haladtam el a nézők mellett.

Az alkotói folyamatok sorát azzal kezdem, hogy bemutatom, hogy az intézmény keretén belül hogyan találkoztam először az alkotással.¹⁰

Első évem kezdetén rögtön egy meghatározó élményben volt részem a nyári alkotótáborban (Creative Garden).¹¹ A fentebb leírtak alapján zajlott a folyamat, ám valamivel szabadabban, csupán pár napunk volt, hogy egy szót készítsünk.

Amire tisztán emlékszem, hogy mennyire magával ragadott az, hogy van időm egyedül alkotni valamit, foglalkozni, elmélyedni egy projekttel, amit aztán mások is megnéznék. Azt hiszem, itt a flow állapotába kerültem. Emlékszem, mennyire elmélyültem a feladatban, és fókuszáltan agyaltam, mozogtam, és kísérleteztem a megadott időkeretben.

A kiinduló ötlet még otthon megszületett bennem: viszek egy szoknyát és esetleg kibújok belőle. Arra nem emlékszem pontosan, hogy maga ez az ötlet honnan jött, de az a későbbiekben is fontos elem, hogy az első ötletemet, megérzésemet követem.

Az inspiráció megjelenése azért fontos, mert számomra azt jelenti, hogy már van egyfajta nyitottságom az alkotásra, fogékonyságom, ami más esetekben blokkoló tud lenni, ha nem tudok teret adni az ötlet érkezésének. Akkor egy feszített, stresszes, "kell valamit csinálnom" érzéssel nem könnyen jutok olyan helyre, amit élveznék, és amivel elégedett is lennék.

A próbafolyamat során valahogy felkeltette az érdeklődésemet a szél, ahogyan különböző minőségekben, állapotokban hat a környezetére. Végül a munka címe is a *Szél (Wind)* lett. Kicsit foglalkoztam azzal, hogy mi az a szél, hogy valójában a levegő az, és bizonyos természeti jelenségek miatt a levegő mozgását mi szélnek érzékeljük. Innen született meg a gondolat, hogy én jeleníteném meg a szelet, mint jelenséget, ami áramlik, amerre csak helye van, különböző erősséggel. A nézőket arra kértem, hogy szétszórta helyezkedjenek el a térben, majd én közöttük „libegtem, süvítettem”.

Később, ahogy Susan Leigh Foster könyvéből tanultuk, vissza tudtam csatolni a munkámhoz kétféle módot a megjelenítés/viszonyulást fajtáiból, amelyről ír. Egyrészt a 'resemblance' megjelenítést alkalmaztam, amelyben az előadó azonosul a jelenséggel. Ennek a gondolata táncfüzetemben is rögzítésre került: „én vagyok a szél”. Valamint megjelent az imitáció gondolatisága is, ami inkább a hasonlóság keresésén alapul, vagyis úgy mozgok, mint a szél különböző formái (például forgószél, szellő, szélcsend)

¹⁰ Valójában legelőször a felvételi során találkoztam ilyesféle alkotói feladattal.

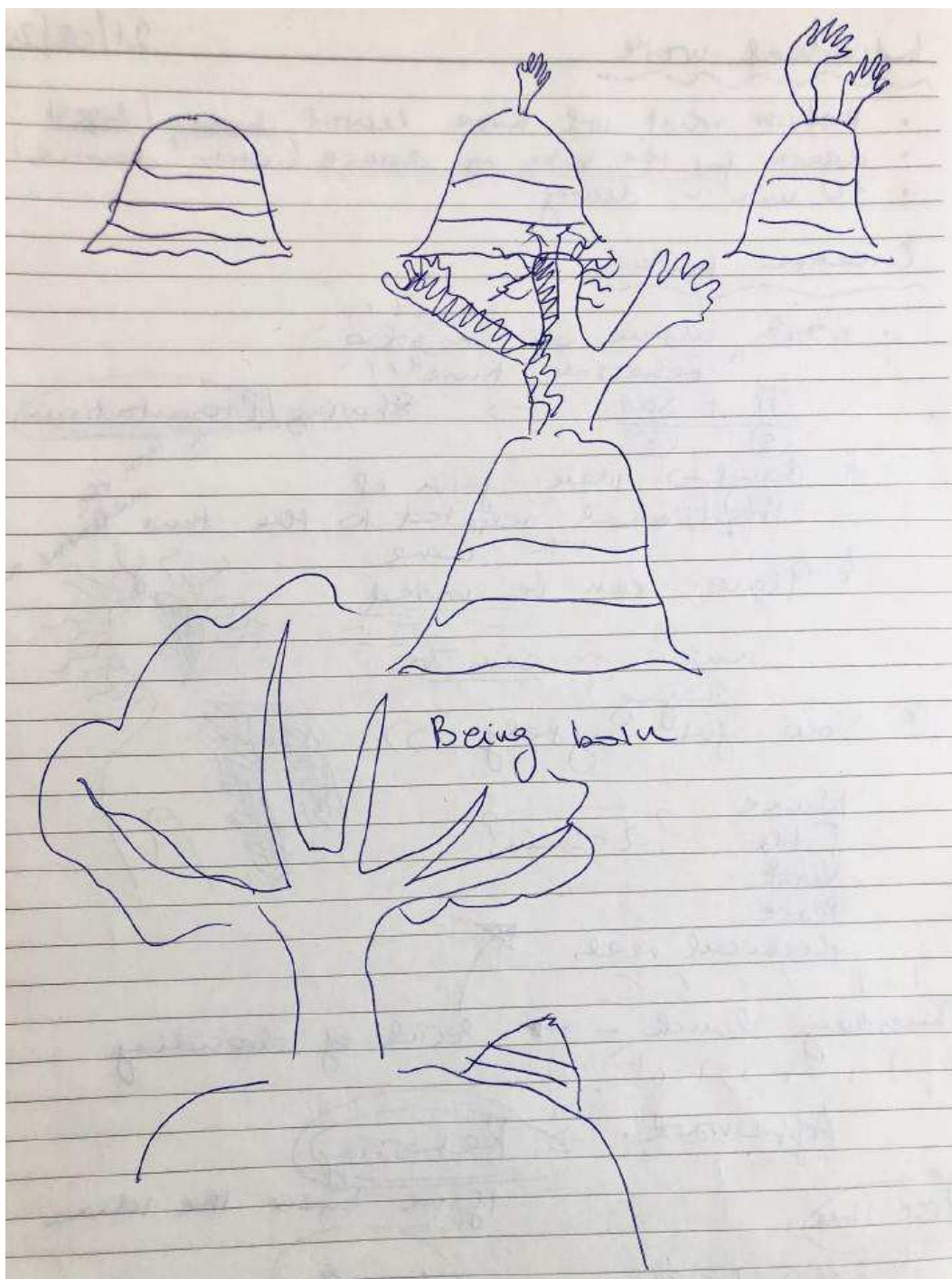
¹¹ A Főiskola történetében hagyományként tartandó kreatív nyári tábor, akkor a Pilisben. Egy hét ismerkedés egymással, a főiskola struktúrájával, táncórákkal, valamint a kreatív feladattal. Mindhárom évben ennek a hétnek keretén belül alkottam először.

(65–67). Bár számomra ez a két megközelítés nem válik élesen külön, hiszen, ha azonosulok valamivel, akkor természetes módon úgy fogok viselkedni, mint az a jelenség. Ebben az esetben azonban én inkább az azonosulás felé hajlottam, nem csupán imitálni próbáltam a szelet.

Itt még kevéssé voltam tudatában, hogy mennyi mindent érintek, ami aztán később is megjelenik a munkáimban. Fontos elem volt a különböző minőségekkel való játék, azok változtatása. Ahogy az is, hogy improvizációval dolgoztam a folyamat során, majd strukturált improvizációt használtam magában az előadásban. Az alkotókert földrajzi sajátosságait kihasználva egy fa tövében kezdődött a szóló, ahol a szoknyából kibújtam; amivel a megszületést szerettem volna szimbolizálni (lásd 1. kép). Az elmondások alapján az elején észre sem lehetett venni. Ezután a szétszórta elhelyezkedő nézők között mozogtam, és a visszajelzések alapján érezhető volt az indíttatások és a közeledések közti különbség. Volt, amikor azt érezte valaki, hogy majdnem odébb állt, ahogy közeledtem, és volt, hogy biztonságot adóan suhantam, közeledtem felé. A különböző indíttatású mozgás és jelenlét témáját kezdtem el kapirgálni a felszínen, ami később is nagyon érdekelt és érdekel azóta is.

Magával ragadott az, hogy a nézők megjelenésével valami más, valami egészen különleges dolog történt. Bár izgultam, annyi mindenre kellett figyelni, hogy „egyszerűen csak” ott voltam, és csináltam, amit kiterveltem, szembesülve a ki meg nem tervezett tényezőkkel, és átadtam magam a pillanatnak. A nézőkkel kapcsolatba kerültem, ahogy számomra előre kiszámíthatatlanul szétszórta álltak, és a hagyományos frontális előadással ellentétben itt ők is testközelből figyelhetek engem, más és más szemszögből. Izgalmasnak tartom, hogy rögtön a nézőket is bevontam valamilyen szinten, ahogy erre később kevesebb sor került mert a mozgással való munka került előtérbe.

Utólag erre a szólóra fontos visszagondolnom, egyrészt azért, mert mertem menni azzal az ötlettel, ami jött, másrészt, szimbolikusan tényleg akkor születtem bele ebbe a tudatos alkotói folyamatba, amiben azóta is vagyok. Mivel azelőtt inkább nehéz élményeim voltak ilyesféle koreográfia készítésével kapcsolatban, így ez felszabadító élmény volt számomra. Kezdett átalakulni a koreográfia fogalma a számomra.

Kép 1. Being born

Általam készített rajz a táncfüzetemben, 2022. augusztus.

Szóló munka folytatása, elmélyültebb munka

PETIT Á PETIT

Cím: *Petit á petit/Little by little*

Idő: 2022. szeptember-december, 14 alkalom

Készült: BCKF termei

Bemutatva:

2022. október: **HB** BCKF nagyterem

2022. december 21.: BCKF nyilvános estje: *Welcome to your body*, BCKF Színházterem: *Here and now* c. Fülöp László által koreografált darabon belül

2023. április 5.: BCKF nyilvános estje: *DEBŰT*, (MU Színház): *Here and now* című, Fülöp László által koreografált darabon belül

Formáció: szóló, Guba Dorka

Zene: több zenével is dolgoztam: saját felvétel egy dob koncertről, *Haupe* – Duke Ellington, *10 év múlva* – Ando Drom & Cseh Tamás, *Minden álmomban* – Cseh Tamás

Rövid leírás:

A szóló kiindulópontja apró mozgásból való fokozatos építkezés volt, az elején repetícióval, ami egyre alakítja a mozgást, majd ehhez a lüktetéshez való ragaszkodás, akkor is, amikor a kisebb mozgásból nagyobb lett. Fontos szerepe volt itt is az improvizációnak és a légzésnek. Ebből végül kötött mozgásanyag született. Egy minőség volt, amit felfedeztem.

A második munkámban az előzőhöz hasonlóan improvizációval dolgoztam. Viszont ennél a munkánál egy minőséget, lüktetést szerettem volna megtartani a szóló során. A darab kulcsszavai az áramlás és a folyamat. Valamint a gondolat, amire a cím is utal, és azt hiszem, hogy néptánc tanárunktól, Farkas Zoltán Batyutól¹² hallottam az inspirációt a kiinduláshoz: hogyan lehet kicsiből repetícióval építkezni, és hagyni, hogy a mozgás alakuljon, átalakuljon és egyre növekedjen, megtartva az eredeti kiindulópont lüktetését, hogy a kezdeti csíra, esszencia ne tűnjön el. Ehhez a próbák során zenét is használtam, ami hozzáadott a kívánt minőség eléréséhez. Viszont az előadás maga konkrét zene nélkül, a mozdulataim és lélegzetvételem hangjára történt.

¹² Farkas Zoltán – közismert nevén Batyu – Harangozó Gyula-díjas táncos, koreográfus, táncpedagógus, Érdemes és Kiváló Művész, a képzés során visszatérő néptánc tanárom volt.

A végeredmény minősége hasonlatos volt az első szólóhoz; kezdett derengeni számomra, hogy ezzel a minőséggel dolgom van, és az is utólag derül ki számomra, hogy nagyon sok dologgal nem találkoztam még akkor, amik gazdagítani tudják a választásaimat az alkotás terén. Ilyen értelemben ez nem volt baj, hiszen az ötletemet végigvittem, minden nehézségével együtt, ami abban az esetben az improvizáció lekötése volt, amibe — mostani szememmel naivan, de — jó, hogy belevágtam. Mert nem volt könnyű feladat a minőséget megtartva lekötni mozgásanyagot, de végül sikerült.

Ami még szintén kiemelkedett ebből a próbafolyamatból, az a légzéssel való munka, amiben fontos szerepe volt James Nestor *Lélegzet* (63–80) című könyvének, melyet akkoriban olvastam, Újvári Milán tanárom ajánlására – hogy tudatosan az orrlégzést részesítettem előnyben a gyorsabb, intenzívebb mozgás során is.

Meghatározó az a kép, hogy a teret, levegőt szelem a testemmel, mozdulataimmal. Ez már sokkal artikuláltabb volt, mint az első *Szél* című szóló, ahol a mozdulatok milyensége kisebb szerepet kapott, mint a minőség, az intuíció, amivel dolgoztam, és megközelítettem a nézőket.

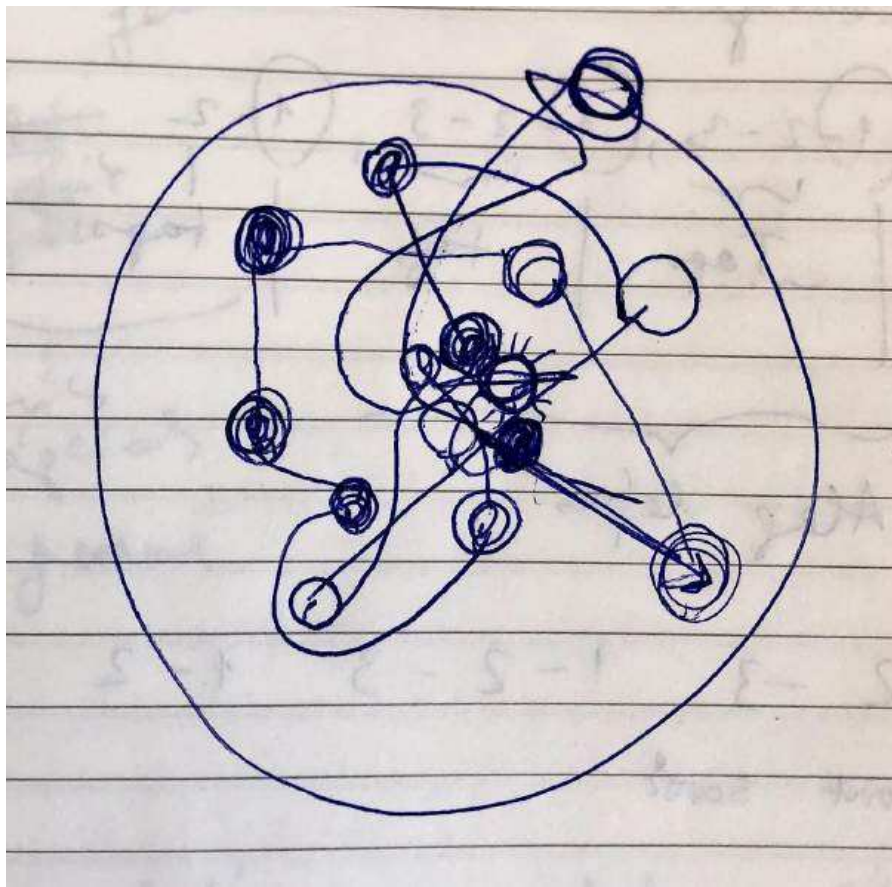
Ebben a darabban megjelent a repetíció. Bár soha nem állt meg a mozgás áramlása a térben, mégis megjelentek nyugvópontok, ahol repetíciót használva új lendületet gyűjtöttem, ami aztán továbbvitt a térben.

A kreatív tervemben említem, hogy a fix mozgásanyagot Trisha Brown *Set and Reset* művében használt módszeréhez hasonlatosan kötöttem le. Erről a képzés során hallottam, és amely alkotói folyamatról Hrotkó Heléna ír részletesen *Újraalkotás - A Budapest Tánciskola projektje* című szakdolgozatában (26). A módszerből inspirálódva igyekeztem improvizációt lekötni: lépésről lépésre megálltam, megjegyeztem valamit, majd folytattam az onnan való improvizációt, amit aztán szintén megállítottam, és hozzacsatoltam azt, amit meg tudtam jegyezni. A mozgás térbeli elhelyezkedését nem terveztem meg előre, de utólag tudatosítottam, hogy merre halad a mozgás. (lásd kép 2.) Dolgoztam emellett videóval is, ami szintén kihívás volt, hogy ugyanazt a mozdulatot felelevenítsem, amit rögzítettem a telefonommal. Bár megállás, direkt stop korántsem jelent meg, az úgynevezett “suspension”, a felfüggesztés élménye megmaradt, ahogy az ember kivár, és engedi, hogy továbbmenjen az örökmozgó.¹³

¹³ Az örökmozgó a kifejezés megjelent a táncfüzetemben is, már a szólókészítés kezdeti szakaszában, ami jól leírja a mozgást minőségét.

A lezárás, amennyire emlékszem, ennek köszönhetően nem is jött természetesen, de idő híján valahol be kellett fejezmem. A dramaturgiát tekintve ez volt a koncepció: kicsiből épült a mozgás, majd felvett egy bizonyos méretet, lüktetést, amit aztán próbáltam megtartani, és egyszer csak lezártam.

Ebben a szólóban a zene hiánya, a légzésem hangja különösen hozzáadott figyelmemhez, a jelenlétemhez, hiszen ilyen módon „meztelenül” álltam ki, a zene takarása nélkül, és magam is hallottam, ahogy a mozgás intenzitása, valamint a szituáció miatt egyre szaporább a légzésem. Magabiztosságot adott, hogy azt éreztem, tudom mit csinálok, és azt megmutatom.

Kép 2. Szólóm a térben

Általam készített rajz a táncfüzetemben, 2022. október.

Formálódás, kutatás

FORMÁK – KUTATÁS

Cím: Kutatás: *Testek és Formák*

Idő: 2023. január, február

Készült: kutatás metodológia kurzus, BCKF termei

Bemutatva: BCKF nagy terem, *prezentáció*¹⁴ formában mozgásos & kiállítás jellegű (a dokumentációnak)

Formáció: résztvevők: Dabis Barbara, Hofbauer Réka, Lendvai Máté, Szőke Johanna, kutatásvezető: Guba Dorka

Zene: album¹⁵ *Carolina's Anatomy* – VanWyck, *Cuatro Vientos* – Rey&Kjavik Remix, *El Mar* – Hermandoz Gutiérrez

Rövid leírás:

A kutatás fő témája, felvetése bizonyos geometriai formák keresése volt az emberi testben. Valamint az egyes formához tartozó felfedező mozgásban megjelenő minőségek közötti esetleges különbség. Az érdekelt, hogy változik-e a mozgás minősége, ha változik a fókusz, hogy épp melyik formával dolgozik a mozgó. Emellett az emberi csontváz is vizsgáltuk, az általam meghatározott formák szempontjából, valamint páros feladatokkal, érintéssel is dolgoztunk, irányt adva a mozgónak. A kutatás dokumentációjaként, valamint a folyamat részeként rajzokat, képeket készítettünk egymásról, míg a mozgásban lévő társainkat szemléltük.

A harmadik munkám egy kutatás volt a kutatásmetodológia óra keretén belül. Szorosan kapcsolódik ahhoz a folyamathoz, amiben voltam a képzés első szakaszában, és az előző munkáimhoz is.

Ebben az időben elkezdett érdekelni az absztrakt test. A test formálhatósága, formái, felfedezhető irányai, különböző lehetőségek a test artikulációját tekintve. Ez nagy váltás volt az előző két munkához képest, amiben folyamatos változás, mozgásban levés volt jellemző, míg ebben a kutatásban lelassulva, négy társammal azt kerestük, hogy milyen geometriai formák találhatók meg az emberi testben. Ezt különböző módokon tettük:

¹⁴ Ahogy a kutatás metodológia kurzus résznél írom, ez különbözik a hagyományos házi bemutató formájától.

¹⁵ Mindig ugyanaz az album ment le az egyes próbák során, amely időmérésre is szolgált, és egyfajta hangulatot adott a kutató alkalmakhoz.

egyrészt nem csupán a formák mentén indultunk el (egyenes, szögletes, ív, félkör, spirál, kör/gömb), hanem a csontvázat is szemléltük a felfedező mozgás előtt.

Az elképzelésem a formák és a csontváz kapcsolatáról már az első alkalommal megdőlt, abban a tekintetben, hogy az általam választott formák meg sem közelítik az emberi testben található formák komplexitását. Amiket a geometriában használunk, ahol a szimmetria és az egyenletesség is jellemző, az a csontvázban nincs jelen, de mégis tudtunk haladni ezek mentén, elfogadva azt, hogy ha azt is mondjuk, hogy egyenes a testben (pl.: femur), az tulajdonképpen a geometriai értelemben nem egyenes, de vonalnak vonal. A geometria egyértelműségével szemben a csontváz rendkívül komplex és egyenetlen az idomait tekintve. Ez eleinte meglepett, hogy mennyivel gazdagabb a test, mint az én leegyszerűsített próbálkozásom a formák keresésére, mégis sok mindent felfedett a kísérletezés.

Emellett a csontváz egyfajta irányt adott, viszonyítási pontot és a mozgásban fókuszot. Ami kívülről látható, az az élő emberi test, aminek a külvilágtól elválasztó felülete a bőr, ami a kontúrját adja a formának, amit látunk. A szomatikus érdeklődésem alakulásában ez is egy fontos lépcső volt, gazdagította a testtudatomat, és a testemről, csontvázamról való gondolkodásomat.

A formák megjelenítésével kapcsolatban utólag felmerül bennem a balett, vagy modern technikák kérdése is, ahol ezen rendkívül nagy hangsúly van. Bár ott is valójában a mozgás a lényeg (hogyan lehet élő a precízen formákat megjelenítő mozgó test). Amire szigorúan megvan egy eszköztár, ami a balett lépéseit foglalja magába, bár lehet ebben változatosság, mégis bizonyos formák nem jelennek meg. Bár fontos kiemelni, hogy tudomásom szerint ennek főként funkcionális, anatómiai és esztétikai okai vannak. Kutatásomban ezzel szemben mindenki a saját testén, érzékelése és elképzelése alapján kísérletezett, amiből tanult formák sem voltak kizárva, mégis a tapasztalatom szerint nem feltétlen azok jelentek meg, hanem egészen egyedi és olykor egyszerű pózok, amiket változtattak a mozgók; a bármit megengedő felfedező mozgás közben.

Gyakran két csoportban dolgoztunk, ami megengedte az épp nem mozgó tagoknak, hogy kívülről figyeljék a folyamatot, valamint a nézés mellett rajzzal, képpel dokumentálják, hogy mit látnak a mozgó testen.

Az elején páros feladatokkal is dolgoztunk a test formálhatóságával, utólag ránézve élő szobor jelleggel. Például érzékelésen, belső képből – a csontváz vizualizációjából, csontok szerkezetének gondolatából –, vagy a megadott formát keresve indulhatott ki a

mozgó. A mozgató–szobrász érintései is irányt adtak a mozgónak, és formálták a testét, jelen esetben a szobor anyagát.

Nagyon érdekes volt, hogy hogyan vált élővé egy-egy forma – valójában, hogy az élő test hogyan vett fel egy formát – a fókuszáltsággal, a figyelemmel. Soha nem ért véget egy mozdulat (vált teljesen mozdulatlaná), hanem nyúlt, és egy bizonyos tónusa volt testnek a tartott alakzatban, ami aktivitást is jelentett az izomzatban (akár aktív nyújtásként). A résztvevők egy kigondolt pozícióba „belenőttek”, kitöltötték azt a „formát” amit a test határai jelentenek, de mégis megjelent az, hogy a test szerkezete és funkcionalitása nem egy statikus forma, hanem egy állandóan változó és változtatható mozgásban lévő organizmus. Ez a figyelem az alkalmak során, és a prezentáción nagyban segítette és terelte a nézők figyelmét.

A szögletesnél például megjelent rengeteg lehetőség az ízületek mentén, ugyanúgy az egyenesnél, vagy ívesnél ezek, vagyis az ízületek jelentették az elnyúlás lehetőségét is, a mozgásteret. (egyenes lásd kép 3, szögletes lásd kép 4-5.)

A spirális volt talán a legkézenfekvőbb, a csontok ízületek mentén való fordulásának köszönhetően, a gerincben, csigolyák mentén is történt, ami a Graham-technikában is megjelenik, vagy akár bizonyos balett szemléletben is spirálként tekinthetünk a kiforgatottságra.¹⁶ (lásd kép 9)

A kör és gömb forma érdekes új utakat is nyitott, minthogy azt is szemléltük, hogy a csontvázban hol találhatóak meg ezek, amiből már jóval több volt. Valamint az egész testre nézve, hogy tud megjelenni egy gömbszerű alak, ahogy azt a 10-es számú képen látható alak szemlélteti. (Továbbá kép 7-8)

A forma keresésén kívül az is érdekelt az előző projektjeimhez kapcsolódva, hogy létrejönnek-e különböző mozgásminőségek a különböző formával, fókusszal való felfedezés (improvizáció) során. Ami itt kiderült számomra, hogy igen, létrejönnek, ám korántsem akkora mértékben, mint azt vártam, de megjelent változás a különböző formákkal való mozgásban, a testhasználatot és mozgásminőséget tekintve.

Az érdeklődésem a minőségeket tekintve továbbra is fennállt, viszont ebben a kutatásban nem volt idő elmélyedni ebben, a következő projektben igen, ami valamiképp ennek a folytatása.

Ebben a folyamatban én külső szemlélőként vettem részt, így a jelenlét más fajtáját tapasztaltam, egyfajta figyelő, érzékelő, érzékeny figyelem formájában, valamint

¹⁶ Darai Tamás balettművész balettóráján találkoztam azzal a szemlélettel először, hogy a balett tulajdonképpen spirális, kifelé fordítottsága a testnek.

szemtanúja voltam a mozgók jelenlétének, ahogyan kiültek a testükre a felfedezés, gondolatmenet, kíváncsiság látható jelei. A folyamatban volt egyfajta jelenben tartó ereje a struktúrának, hogy tiszta volt, mivel, és hogyan foglalkozunk, és a megfigyelők is rajzolhattak, segítette őket a megfigyelésben. Valamint a kutató alkalmak felépítése, és a háttérben szóló zene is adott egy kiszámítható keretet, támogatást annak, hogy dolgozhassunk.

Kép 3. Úszás, elnyúlás

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: egyenes. A képen Lendvai Máté & Szőke Johanna, általam készített kép, 2023. január.

Kép 4. Kimérten

*Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: szögletes. A képen:
Lendvai Máté, általam készített kép, 2023. január.*

Kép 5. Lepkevadászat

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: szögletes. A képen: Szőke Johanna, általam készített kép, 2023. január.

Kép 6. Körbület

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: íves. A képen: Dabis Barbara, általam készített kép, 2023. január.

Kép 7. Lebegő erdő

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: íves. A képen: Hofbauer Réka, általam készített kép, 2023. január.

Kép 8. Buborék

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: kör, gömb. A képen: Lendvai Máté, általam készített kép, 2023. január.

Kép 9. Póz

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: spirál. A képen: Dabis Barbara, általam készített kép, 2023. január.

Kép 10. Gubó

Kép a kutatás dokumentációjából, alkalom: kör, gömb. A képen: Hofbauer Réka, általam készített kép, 2023. január.

Mozgolódó formák, zeneiség, módosult tudatállapot

BESZÉL A KELETI SZÉL

Cím: *Beszél a keleti szél/ The east wind talks*

Idő: 2023. február, március

Készült: BCKF termei

Bemutatva:

2023. március: HB, BCKF nagy terem

2023. április 5.: BCKF nyilvános estje: *DEBÜT*, MU Színház

Formáció: szóló, Guba Dorka

Zene: A folyamat közben meghatározó zenék: *Ana ana wa Enta Enta* (I am what I am) – Idan Raichel & Mira Awad, *That night in Brazil* – Hofesh Schechter & Cédric Klapisch, *Horo na gore* – Vujicsics, Ghymes, Montanaro

Rövid leírás:

Ebben a szólóban szintén különböző mozgásminőségekkel foglalkoztam. Három minőséggel dolgoztam, amiket egymás mellé/után helyeztem, oly módon, hogy az általam egyértelműen különvált minőségek egymásutániságából a néző számára egy összefüggő mozgásanyag jött létre, térben kötött útvonallal, helyhez kötött minőségekkel, strukturált improvizációként. A szóló csendben történt, míg inspirációként több zenét is használtam, ami nagyban befolyásolta a mozgásanyag létrejöttét, ami velem maradt a csendben, mint mozgatórugó.

A következő darab, amin dolgoztam, az első kettőhöz hasonlóan szintén egy szóló munka volt, ahol a kiindulópont ismét csak különböző minőségeken alapult.

Az volt az elképzelésem, hogy három különböző szót hozok létre, amiket felváltva egymás után helyezek el. Vegyük például, hogy elkezdtem az “a” szót, egy ponton azt leállítom, és egy más mozgásminőséget használó “b” szót is elkezdek, majd azt is abbahagyom, és még bejön egy “c” is. Az elképzelésem szerint, amikor újra elkezdek egy már elkezdődött mozgásanyagot, akkor onnan folytatom, ahol abbahagytam (felvéve annak a szónak a záró pozícióját).

Ez végül nem így történt, de a három különböző mozgásminőséggel tényleg dolgoztam, változtattam őket, azonban ebben az esetben nem sikerült konkrét lekötött

mozgásanyagot gyártanom, így az eredeti ötlettől kicsit eltérve, de mégis a lényegét megtartva jött létre a szóló.

A mozgásminőségeket tekintve pedig a kutatásomhoz hasonlóan formákkal és azokhoz csatolt minőségekkel dolgoztam. Véleményem szerint ezzel a munkával a következő szintre léptem: a formákat, amiket eddig lassú, kimért, kutató jellegű mozgásban vizsgáltunk, mozgásba vittem, és a minőségeket, amiket az előzőekben kerestem, igyekeztem kialakítani, felfedni. Megjelent a témám: *energy in motion, and motion makes forms*. Visszacsatolva az első két munkámhoz, ez egy fontos gondolat, amellyel valamelyik táncórámon találkoztam, hogy az az energia, ami kiszabadul belőlem nem csupán csapongó mozdulatok sokasága, de a formai fókusz miatt egyre megformáltabbá váló tánc.

Az elején kísérleteztem, szerettem volna, ha egymástól jól elkülöníthetők a minőségek, és kontrasztban is állnak egymással. Ez részben sikerült, ám a végére emlékeim szerint és a visszajelzések alapján egészen egybefolyt, viszont bennem tisztán megvolt, hogy épp melyik minőséggel dolgozom, és az miben különbözik az előzőtől. A belső fókuszom változott.

Ami újként felmerült bennem akkor, az a tudatos térhasználat lehetősége. A térbeli kompozíció fontossága itt jelent meg számomra, amivel elkezdtem foglalkozni.

Míg az első szólóban véletlenszerű útvonalon haladtam a kijelölt területen, a másodikban pedig az anyag lekötése során rajzolódott ki, hogy merre haladok, így lett egy fix térbelisége a mozgásanyagnak, ennél a munkánál viszont sokkal konkrétabban dolgoztam az anyag térbeli elhelyezkedésével. Kijelöltem bizonyos útvonalakat és fix pontokat a térben, amikhez egy-egy minőséget kötöttem. (lásd kép 11.)

Így alakult egy strukturált improvizációvá a darab, amit végül is dramaturgiáját tekintve keretes szerkezetbe helyeztem, mivel a darab nem építkezésen alapult, hanem inkább egy egybefolyó mozgássá alakult, amiben érzékelhető – szerintem legalábbis –, hogy különböző fókuszokkal foglalkozom, ahogy haladok a térben. Viszont ebben sem volt igazán megállás, kicsit ‘loop’-ra emlékeztetett ahogy a végén megjelent ugyanaz, a középső résztől amúgy eltérő mozgás, mint az elején.

Ami fontos volt ennél a folyamatnál, hasonlóan a *Petit á petit* szólómhoz, hogy bár maga a végkifejlet csendben történt, a kísérletezés, munka során használtam zenéket, amik rendkívül sokat hozzáadtak a mozgásanyag kialakulásához, valamint az előadáshoz is, mivel nekem közben azok mentek a fejemben. Ahogy Török Ákos írta erről a darabomról, a MU Színházban előadott főiskolai estünk kritikájában, hogy

‘hallhatatlan’ zenére ment, ami jól megfogja a lényegét, mert bennem szólt a zene, a nézők viszont ezt nem hallották, csak a táncom dinamikájában észlelhatték a zeneiséget. Számomra is egyre tisztult a kép, hogy a zene és a mozgás zeneisége bár állhat szoros kapcsolatban, nem alapvetés a kettő jelenléte egyszerre, ha táncról beszélünk. Valamint lehetnek még úgy is egymástól különbözőek, és a mozgásnak önállóan is mindig van zeneisége. Hogy milyen ritmusban, minőségben, vagy milyen indítatással megy végbe egy mozdulat, rendkívül sokszínű lehet, és rengeteg lehetőség rejlik abban, hogy hogyan jelenítünk meg egy mozdulatot a koordináción túl.

A munka kiindulópontja ugyan más volt – egy sokkal megformáltabb és terveim szerint kontrasztosabb mozgásanyagról volt szó, mint az első két szólóm –, mégis valahogy összekapcsolódik velük, a címet is tekintve, amit nem emiatt választottam tudatosan, hanem a zeneszámok miatt, amiket használtam, és az egész mozgást tekintve is.

Hasonló mindegyikben, hogy valamiféle örökmozgóról van szó, lendülettel és energiával, cikázva ide-oda a térben.

Az energia témája azóta foglalkoztat: mi történik akkor, amikor az ember nagy energiákat ad ki magából? Ennél a munkánál különösen azt éltem meg, hogy sok mindent kiadok magamból a tánc által, ami aztán tovább táplálta a mozgásomat (*energy creates energy by Luca*¹⁷).

Megjelenik ilyenkor bennem, én úgy nevezem a “driving force”, ami mozgatórugója a táncomnak, és ehhez szorosan kapcsolódik az a jelenség és törekvés, hogy a fizikalitás mezején belül a saját határait feszegetem. Annak a kérdése is létfontosságú volt itt, hogyan tudok túljutni a holtpontomon, amikor azt érzem, hogy nem bírom tovább fizikálisan, de mégis valahogy tovább viszem, a fáradtságból valahogy új erőt merítek.

Ez a munkafolyamatban rendkívül meghatározó volt, mivel a mozgásminőség, amihez végül eljutottam, annak az eredménye volt, hogy rengeteget improvizáltam, és egy nagyon dinamikus és energikus mozgásba kerültem. Valamint úgy vélem, hogy módosult tudatállapotban dolgoztam, amihez vissza kellett találnom, minden egyes próba során és előadói helyzetben is. Ideális esetben már a bemutatás előtt is mozgásban voltam, hogy el tudjak érni arra a pontra, ahol megszületik az a fizikalitás és jelenlét, állapot, amit egy idő után kerestem.

¹⁷ Ezzel a kifejezéssel, gondolattal a tánc kontextusában Kancsó Luca táncos, alkotó óráján találkoztam, akivel többször is volt óránk a három év során, és megragadt bennem, mivel én is gyakran tapasztaltam, hogy ha valamibe energiát fektetek be, akkor nem elfáradok rögtön, hanem energetizál, feléleszt, aktivizál.

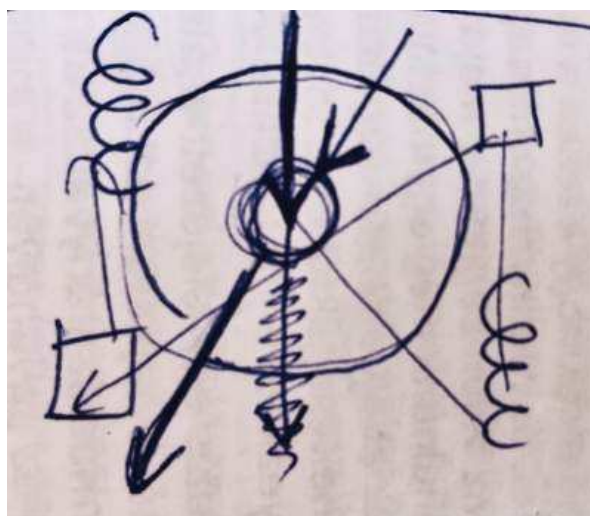
Számomra a módosult tudatállapot azt jelenti, hogy a fizikai határomat feszegetve oly módon a jelenben vagyok, hogy közben valamiképp elhomályosodik a világ körülöttem, mégis ott vagyok, tudatában a történeteknek, de nem az agyamból gondolkodva mozdulok, hanem a testem visz magától, és ösztönösen előjönnek mozdulatok.

Ez valójában nem a kiindulópont szerves része volt, mégis a folyamat során egyértelművé vált, hogy abban az időszakban azzal a munkamódszerrel, amit követtem, ez alakult ki. Az is felmerül, hogy egyébként minden alkotásba beszivárog az ember mentális, lelki, és érzelmi állapota, ami esetemben is felfedezhető volt, és hozzá tett az állapot kialakulásához. Akkori élethelyzeteim inspiráltak, akár a zenék, vagy érzelmi töltet terén, ami csak egy idő után állt a fókuszban, fontos réteggé rárakódott a munkára. Ez talán itt jelent meg számomra érzékelhetően először.

Ugyanakkor a módosult tudatállapot ahhoz is vezetett, hogy nem tudtam egészen kordában tartani a minőségek éles elválasztását, amikor – talán ennek az állapotnak köszönhetően – az energiák átvették valamelyest az irányítást.

Van egy emlékem a MU Színházbeli előadásból, hogy egy ponton elvesztettem, hogy merre van a nézőtér, amit a fények miatt amúgy sem igazán láttam, viszont az egy emlékezetes és figyelemfelhívó pillanat volt.

Az előadói helyzet, performatív szituáció kapcsán felmerül az egyensúly kérdése, hogy mennyire mélyedek el a saját táncomban, világomban, és hogyan tudok úgy jelen lenni, hogy a nézővel kapcsolatba lépjek, közvetítsek akár a tekintetemmel is, úgy, hogy közben tudatában vagyok a mozgásomnak, azzal vezetve a néző figyelmét.

Kép 11. Útvonalam a térben, és a minőségek helyei

Általam készített rajz a táncfüzetembenl, 2023. március.

A 12. képen az általam készített rajz az első év munkáit szemlélteti, összegzésként, kulcsszavakat kiemelve. Ezeket a szakdolgozat írás alatt készítettem, 2025-ben.

I. YEAR

I. Wind

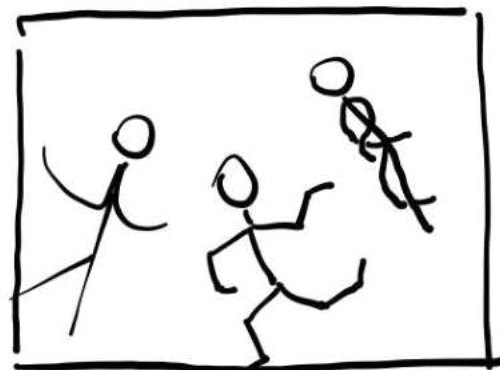
II. Little by little

Research
the
unknown

III. Forms

Forms in motion
energy

IV. In motion

Kép 12. Összegző ábrázolás

Általam készített rajz, 2025. április

2. ÉV 2023-2024: Víziók, ember egésze, másokkal való munka

A második évben megjelent a másokkal való közös munka az alkotásaimban, valamint víziókra való hagyatkozás, abból való kiindulás. Elkezdtem tudatosabban dolgozni a térrel, valamint az ember egészével. Megjelent a verbalitás, mint lehetőség. Az előző évben alakuló 'formálódó testek' szemüvegem tovább alakult és megjelent az alkotói szemléletemben a test egészében való gondolkodás, kevésbé absztrakt módon, bevenni az arcot, tekintetet, jelenlétet és a táncost mint embert.

Ötletek megvalósítása, a zene kerete, nem kérdése

Creative Garden 2.0.

A LA VIDA

Cím: *A la vida*

Idő: 2023. augusztus, 1 hét

Készült/Bemutatva: 2023. augusztus, Pilisszentkereszt, Alkotókert, Tai chi garden
kreatív alkotó hét végén

Formáció: trió, Gelb Nikolett, Guba Dorka, Kiss Lea Virág

Zene: Végső: *Equinoccio* – Nicola Cruz, Huaria

Rövid leírás:

Ez a munkám egy háromfős koreográfia. Egy vízió mentén indultam el, konkrét mozdulatokat, ötleteket kipróbálva különböző zenékre, majd egy konkrét zenére fix mozgásanyag jött létre a szabad ég alatt.

Első munkám a 2023/2024-es tanévben szintén a nyári kreatív alkotó héten született. Rövid, pár napos, de egyben nagyon izgalmas alkotói folyamat volt ez. A vízió úgy jelent meg, hogy az ötletem konkrét mozdulatokból indult ki; láttam magamban egy bizonyos ugrást, majd később átgondolva két társamat, akikkel ezt el tudtam képzelni. Ezt követően még jelentek meg a képzeletemben konkrét mozdulatok, amiket ki szerettem volna próbálni.

A munkába konkrét zenei érdeklődéssel vágtam bele, meghatározva, hogy milyen hangulatú zenékkal kívánok dolgozni. Címadásom szintén egy bizonyos zenéhez

kapcsolódik¹⁸, valamint a témához, felfogáshoz, ami akkoriban foglalkoztatott. Volt egy spanyol-kötődésű inspiráció bennem, ami megjelent a zenei választásaimban, valamint a minőségekben, amiket kerestem.

A bennem kialakult összképhez nem illett volna a táncparkett/táncsátor tere, szabad ég alatt képzeltem el, így ez a munkám is helyspecifikus volt, az előző évi tábori alkotásomhoz hasonlóan. Ami azért is volt fontos, mert így mezítláb a fűben táncoltunk, és a nézők könnyedén tudtak két félkörívben elhelyezkedni, az elképzelésem szerint.

A folyamat rendkívül gördülékenyen zajlott: rövid időn belül választottunk egy zenét, amit hallgatva összeállítottam egy mozgásanyagot, majd kipróbálva még igazítottunk rajta, és így összeállt egy fix mozgásanyag. A zene támpontja lett a kialakuló koreográfiának, időkeretnek, hangulatot és dramaturgiát is adva a performansznak. Ez jelentős terhet vett le a vállamról, hiszen a zene íve már adott volt, és ahhoz illesztettem az érdeklődésemnek, valamint intuíciónak megfelelően a mozdulatokat.

Jonathan Burrows írja a koreográfia egybeállításáról: „Az a jelentés vagy logika, amely akkor jön létre, amikor egymás mellé helyezünk dolgokat, amelyek a közönség számára értelmet nyernek. Ez a felhalmozódó valami elkerülhetetlennek, szinte vitathatatlanak tűnik. Olyan érzés, mintha történet lenne, még akkor is, ha nincs is történet.” (40) Ebben a munkában valami hasonló jelent meg: egy ponton túl nem volt kérdés, hogyan helyezzük egymás után a mozdulatokat, és a végére valóban egy történethez hasonló dramaturgia épült fel, pedig ez egyrészt nem állt szándékomban, másrészt nem volt konkrét narratíva, mégis egy történet fonalához volt hasonló.

Ennél a munkánál megjelent számomra az a szemlélet, hogy sokkal inkább az ember egészében gondolkodtam, nem feltétlen az absztrakt test gondolatiságával dolgoztam. Ami természetesen nem vonja ki absztrakt mozdulatok meglétét, mégis erősebb volt bennem az, hogy mi mint emberek táncolunk, együtt, és háttérbe szorult az addigi tisztán a mozdulatra, test formálhatóságára vonatkozó szemléletem.

Ezt akkor nem fogalmaztam meg ily módon magamnak, visszatekintve azonban tisztán látszik számomra a változás.

A test egészét láttuk egyben, az arccal, hajjal, mindennel együtt. Ebben megjelent a nemek kérdésének és jelentőségének aspektusa, amire előre nem tettem kifejezetten hangsúlyt, de az tényszerű volt, hogy mindhárman női táncosok vagyunk. Külön nem foglalkoztam női energiákkal, viszont nem is mentem ellene, és nem szerettem volna semlegessé tenni. Így a visszajelzések hatására különösen elgondolkodtam a jelenségen,

¹⁸ *Gracias a la vida*, Joan Baez

hogy valójában mennyire számít a nemek kérdése. Természetes módon három női táncos triójában nagyobb valószínűséggel vél felfedezni a néző erős női összetartásról, női erőről (*women power*), leánytestvéri szoros kötelékről (*sisterhood*) szóló jelentést, mintha adott esetben férfi, transznemű vagy nem bináris táncosok jelennek meg az előadásban. Ez szól magáról a nézőről is, mert nem mindenki ugyanúgy reagál, egy előadásban más-más ragadja meg az embereket, ami a feedback körnek köszönhetően meg tud mutatkozni. Mégis alkotó szempontból érdekes volt ezzel találkozni, hogy van jelentősége annak, hogy milyen nemű a táncos, milyen módon mutatkozik meg, vagy hogy milyen energiákkal van jelen.

Csoportos vízió, engedni, hogy összeálljon

M-BERLiN

Cím: *M-BERLiN*

Idő: 2023. október, november, január

Készült: BCKF termei

Bemutatva:

2023. november: HB, BCKF nagyterem

2024. január: Máltai egyetemmel közös bemutató, BCKF nagyterem

Formáció: 5 fős koreográfia + külső hang

Előadók: Dabis Barbara, Gelb Nikolett, Hofbauer Réka, Kiss Lea, Murányi Emese, *eredetileg* Lendvai Máté¹⁹

Külső hang: Guba Dorka

Zene: a kutatás során sok zenét használtunk, hangulatként.

Rövid leírás:

Ennek a darabnak a kiindulópontja egy kép, valamint a tér és tömeg térbeli mozgásávara irányuló érdeklődés. Egy zene nélküli, külső hang diktálta²⁰ fix mozgásanyag jött létre, melyben különböző részek ‘patchwork’,²¹ azaz láncfűzés-szerűen illeszkedtek egymáshoz, ami megadta a munka ívét, dramaturgiáját. Egy sétakoreográfia volt, elemeket tartalmazva különböző eredettel, akár a néptáncból, vagy saját előzetes alkotásaimból (formák), különböző térbeli kompozíciós eszközökkel szerkesztve.

Ez a munkám számomra összekapcsolódik az előzővel, tekintve, hogy a kiindulópontja ez esetben is egy vízió, belső kép volt, ami megjelent a szemem előtt két osztálytársamról egy bizonyos ruhában, valamint egy tömeg képe. Több emberrel szerettem volna dolgozni. A kiírt feladat a kreatív munka keretén belül a térrel való munka volt, valamint a mozgás kapcsolata, így én ezzel a kezdőcsomaggal elkezdtem gondolkodni, és keresni az érdeklődésemet. Kézenfekvő volt, hogy az előzőhöz

¹⁹ Máté végül nem szerepelt a darabban, pedig ő szerepelt az eredeti vízióban.

²⁰ Külső hang: az én hangom, mely a nézők mögül instrukciószerűen fel-felhangzott, a táncosok számára világos, ám a néző számára mégsem egyértelmű jelként.

²¹ Amit patchwork-nek nevezek itt, azzal a módszerrel Fülöp László táncos/koreográfussal való kompozíciós munka során találkoztam, ez felnyitotta a szemem e téren, hogy bizonyos különálló elemeket könnyedén egymás után lehet helyezni, megtalálva mindennek a megfelelő helyét, ezzel adva a munkának dramaturgiai ívet.

haszonlón szeretném kipróbálni ötleteimet, amik szintén folyamatosan jöttek, és főként térformákon, egymáshoz való elhelyezkedésen alapultak.

Majd az ötletek kipróbálása rendkívül inspirálóan és gyümölcsözően hatott a kreativitásomra, így új ötleteim születtek, amiket először főként rajzok formájában jegyeztem le a füzetembe. Érdekes volt az is, hogy hogyan reagálok a szituációra, ha épp nem úgy sikerül kivitelezni valamit, ahogy azt előre elképzeltem, és valami más alakul ki az általam felvázolt felvetés, majd az alapján átment információ segítségével.

Ebben a folyamatban vegyesen alkalmaztam konkrét térbeli és időbeli kötött mozgássorokat, valamint bizonyos mozgásminőséggel való improvizációt is, ahol az útvonal szintén megvolt, ám a táncosoknak nagyobb szabadsága volt a mozgásminőség kivitelezésére, valamint a személyes táncuk artikulációjára a feladaton belül.

A munka emlékeim szerint elég organikusan zajlott egy bizonyos pontig. Ahogy írtam, rengeteg ötletem várt kipróbálásra, közben pedig szembesültem azzal is, hogy több ember koordinálása, valamint az elmélyedés minden ötletemben sokkal több időt vesz igénybe, mint gondoltam.

Ebben a folyamatban új volt a szerep, hogy én a folyamat nagy részében külső szemlélőként, koordinátorként voltam jelen, és néztem, ahogy az általam kigondolt ötleteket megvalósítják a társaim.

Ahogy a bemutatás (HB) ideje egyre közeledett, egy betegség is közrejátszott az alkotó időszakban, valamint egy táncos kiesése a koreográfiából, ami miatt elhúzódott a munka. A táncosokkal újra elő kellett szedni a mozgássorokat, ötleteket, így a folyamat vége felé idő szűkében gyorsabb tempóhoz, céltudatosabb munkamódszerekhez kellett folyamodnom. Ez ebben az esetben azt jelentette, hogy én előre, erősen az intuíciónyra hallgatva, meg arra, hogy mit kíván a munka, egymás után helyeztem 'patchwork'-szerűen a már meglévő részeket, mint egy láncra felfűzött a gyöngyöket, ezzel megadva a munka dramaturgiáját. (Rajzos dokumentáció a részek összességéről: lásd kép 13.)

Ez visszaemlékezve fontos tapasztalat volt, hogy valahogy adta magát, hogy mi mi után következzen, így hagytam, hogy összeálljon a munka a részekből egy egésszé. Ami aztán kihívás volt, hogy idő szűkében hogyan tudom ezt átadni a táncosoknak, hogy meg is jegyezzék. Mert terveim szerint mindez csendben zajlott volna. Bár a próbafolyamat során használtam zenéket, amik hatottak a munka kialakulására, akár a ritmust, a hangulatot és a közös alapot tekintve.

Végül azt a megoldást találtuk, rugalmasan reagálva a lehetetlen küldetésre, hogy ahogyan a próbákon is dolgoztunk, én szavakkal, rövid instrukciókkal kísértem a táncosokat a koreográfia részeiben. Így tettem a bemutatón is, ezzel én is belekerültem a darabba a hangommal. Amin aztán a kezdeti izgalom után dolgoztam, hogy pont annyit mondjak, amennyi a táncosoknak elég jel, azonban a néző ne tudja pontosan, hogy mire utalok. Ez izgalmas volt számomra, egy másfajta jelenlétet, és figyelmet igényelt. A térben a nézők mögül szólaltam meg, míg ők nézték a táncosokat, én a hátuk mögül beszéltem, instruáltam a táncosokat. Figyeltem őket, hogy reagálnak, és bizonyos részeknél a kezeimmel is doboltam, megadva a ritmust.

Visszatérő elem volt ebben a munkában az első évben kutatott formákkal való munka, hogy mindenki eggyel dolgozott, és valamelyest kontrasztba is kerültek az egymás mellé helyezett alakzatok. Emellett, ahogy több előzetes munkámban is, itt is megjelentek improvizatív részek, bizonyos előre megjelölt útvonalakon, valamint a képzelet használata.

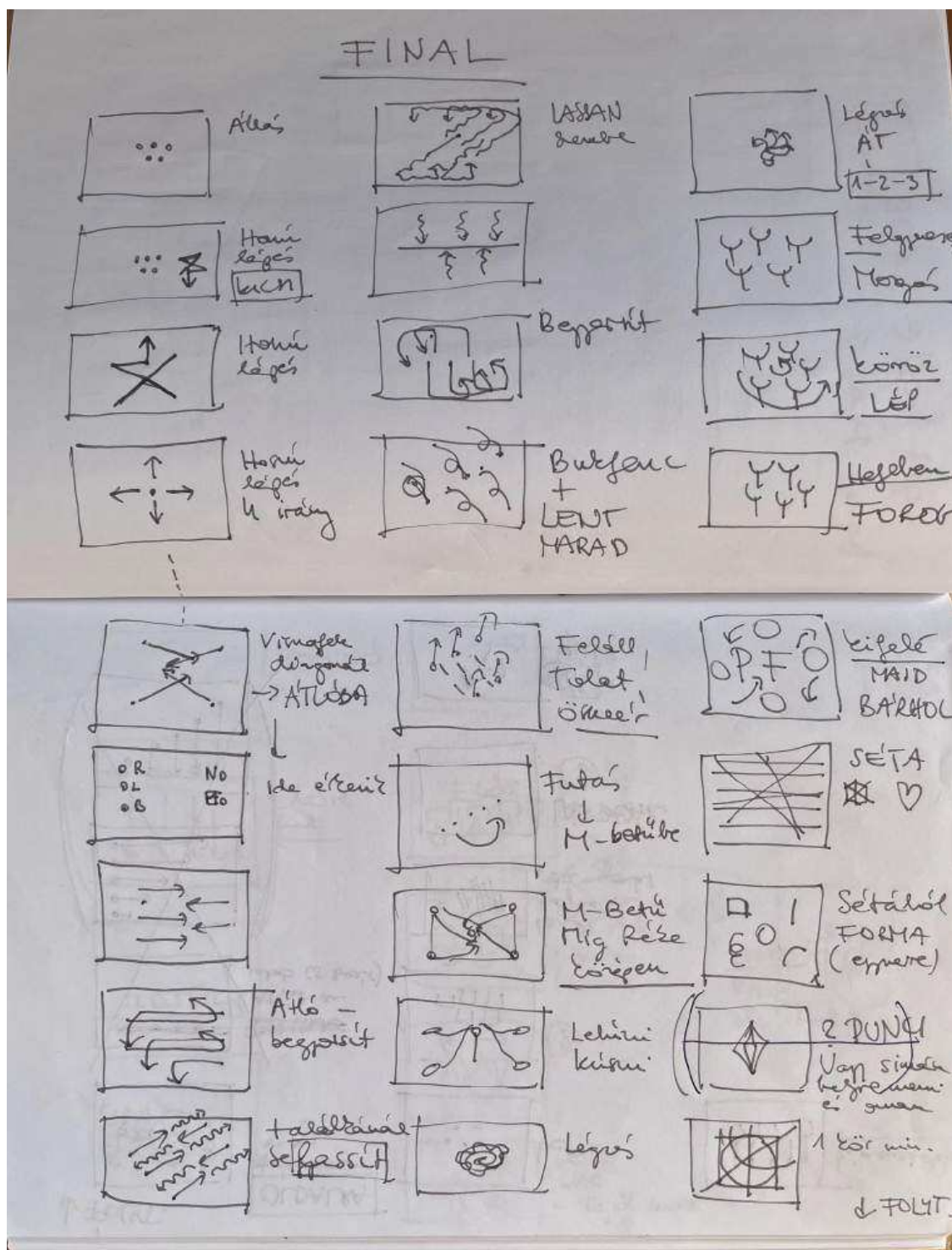
Bár erősen közreműködtem e darab elkészülésében, mégis csatlakozni tudok Lőrinc Katalin gondolataihoz: „Több alkotó vallomása és saját tapasztalatom is egybeecseng ezzel az állítással: a darab elkészíti magát” (46).

Ehhez hasonló következtetésre jutottam akár ennél, de az előző *A la vida* munkámnál is, hogy bár nagyon tiszta és konkrét ötletekből indultam ki, mégis a folyamat során rá is kellett hagyatkoznom arra, hogy meglássam, mit kíván maga a munka.

Ehhez kapcsolódik Jonathan Burrows megfigyelése a koreográfusi döntéshozatalról, melybe beleérti azt a lehetőséget is, amikor nem hozunk döntést (40).

Azt éreztem ebben a munkában is, hogy valami összeáll, mintha történetet mesélne el, aminek narratívája nem kézzel fogható, mégis megjelenik valami cselekményszerűség. Erős felismerésem volt, hogy valójában akaratlanul, de mégis hordozott jelentést ez a munka, ami számomra meglepő volt, hogy mennyire összecsengett az én felfedezésem, értelmezésem egy-két visszajelzéssel.

Ez felnyitotta a szemem, hogy a jelentés szándéktalanul is ráakódhat egy koreográfiára, valamint mindenkinek más és más interpretációja lehet a látottakról.

Kép 13. Részek egésze

Általam készített ábra (részlet) a táncfüzetemből, 2023. november.

A test egésze, részeinek összefüggései, hatások- kutatás

HEAD & BODY – KUTATÁS

Cím: Kutatás: *Head & Body*

Idő: 2024. január, február

Készült: kutatás metodológia kurzus, BCKF termei

Bemutatva: BCKF nagyterem, *prezentáció* formában (mi a formája) prezentáció képekkel, videókkal

Formáció: 3 résztvevő, Guba Dorka, Kiss Lea, Simona Lazurová

Zene: bizonyos alkalmakkor használtunk zenét, hangulatot adva

Rövid leírás:

Kutatásomban a fej lehetséges mozgásait vizsgáltuk a testhez való kapcsolatával, összefüggéseivel, valamint a fejnek az egész test mozgására való hatását. Különböző módokon, anatómiai kutatással, különböző helyzetű mozgással, egymás mozgatásával. Az érdekelt, hogy milyen lehetséges mozgásai vannak a fejnek, hogyan kapcsolódik ez az egész test mozgásának láncolatához, és milyen módon tudja a rászánt idő és felfedezett tudás bővíteni a táncos tudásunkat, improvizációban, de bármilyen más kötött mozgásanyagban is.

Ebben a kutatásban a fej és test kapcsolatával foglalkoztunk, különböző gyakorlatok segítségével. Ez egy felfedező munkafolyamat volt, aminek a végeredményeképp nem egy bemutatóra, hanem a folyamat prezentálására került sor, ami nem egy performatív szituáció volt ebben az esetben. Megosztottunk részleteket a folyamatból, valamint én verbálisan is összefoglaltam a folyamat menetét és a lényegi felfedezéseket. Videókat és képeket is mutattunk. Azért tartom fontosnak, hogy erről is írjak, mert a továbbiakban, és nem csak a kreatív projektjeim mentén, de a tánctanulásomban is fontos szerepe van ennek a kutatásnak, és az anatómia terén kíváncsi hozzáállásomnak. Valamint, hogy a testünkre irányított figyelem, érzékelés hány kaput tud kinyitni előttünk.

Ezekből néhányat kiemelnék: az egyik ilyen kapu az maga a felismerés, hogy sokszor egy különálló dologként vagyunk hajlamosak a fejünkről gondolkodni, pedig egyértelmű, ahogy a kortárstánc testtudati szemléletével nap mint nap találkozunk, ahogy gerinc két végén lévő fej és farokcsont kapcsolatával dolgozunk. Ám kitárult előttünk, hogy valóban mennyi összeköttetés van itt, az izmokat is tekintve, és például,

ha a nyakról beszélünk, ott tulajdonképpen egy ember által kívülről jól látható testtájrról van szó, ám a bőr alatt ez korántsem olyan egyértelmű, hogy mi meddig ér. Hiszen az izom tapadása és eredése nem a szemmel látható nyak két végén van, hanem különböző helyeken a csontvázon, a kulcscsonttól kezdve a koponyán át.

Ez egy dolog a sok közül, amik előrevittek ebben a folyamatban, ahol a tánc tükrében a testtudati munkával is foglalkoztunk, és különböző módokon viszonyultunk a mozgáshoz. Mi van akkor például, ha úgy improvizálunk, hogy a fejünk vezet. Mi van akkor, ha a fejet nem a neki szánt helyen tartjuk (a gerinc tetején egyensúlyozva), hanem használjuk annak a súlyát, lendületet adunk egyes mozdulatoknak, és ezzel 'suspension'-t hozunk létre. Ezzel az élménnyel a Shifting Roots – Alegado Movement Language (AML) órán is találkoztam. Joe Alegado – ennek a mozgásrendszernek a megalkotója – a technikáról szóló szakdolgozatában kiemeli, a fej és a törzs súlyának együttes szabadesése és a medence lefelé irányítása teszi lehetővé a lábak hajlításának rugalmasságát és a talajra való puha érkezést (66). Ha ezt nem is így konkrétan tapasztaltam, de emlékeimben erősen él, hogy mennyire összekapcsolódtak részek a testemben, funkcionálisan is felszabadító volt így mozogni, amit Joe óráján is érzek, ha ráérezek a súly elengedésére a megfelelő pillanatban. A fej súlyának használata és a gerinc másik végének, a farokcsontnak a kapcsolata megjelenik más kortárstánc technikákban is, de kevésbé például a balettben. Ahol ez a súlyelengedés nem történik meg, van egy folytonos felfüggesztés és tartás, ahol a fej ugyan leköveti például a kar mozgását, de olyan radikális lépés, mint a fej súlyának elengedése, nem történik meg.

Ami még kiemelkedő nekem ebben a folyamatban, szintén a szemlélet, munkamorál, amivel dolgoztunk, hiszen izgalmas minőségeket, felfedezéseket találtunk meg, egy külső nyomás, 'valamilyennek lenni akarás' érzése nélkül, ami akár beleívódhat alkotói folyamatokba.

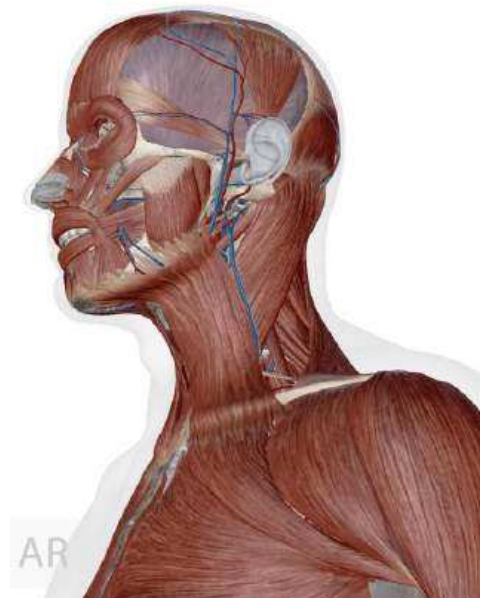
Arról már írtam, hogy ebben az évben kezdett el foglalkoztatni az ember egésze. Ebben a munkában főként a fizikális egységekre és összefüggésekre fókuszáltunk a testben.

Bár a fej volt a középpontban, az már a legelején kirajzolódott számomra, hogy korántsem a fej önmagában érdekel, hanem az összeköttetések és különböző kapcsolatok, lehetőségek felfedezése. Hiszen nincs olyan tánc, amiben a fejünk ne venne részt, mégis nem mindig teszünk rá hangsúlyt, különösképpen nem a részletekre, arcra, mimikára.

Bár én eddig nem gyakran találkoztam ilyesmivel órai keretekben, nagyon fontos szerepe van arc részeinek a tánc során, beleértve akár a nyelvet is, a szemeket, a

tekintetet, és rendkívül izgalmas volt ezekkel játszani. Felfedezni, hogy az arc feszülése, vagy lazítása mekkora hatással van az egész test izomtónusának állapotára. Valamint kreatív szinten is érdekes dolgok születtek, akár az arc és valamilyen más testrész összekötésével, és a ritmussal való játékkal. Különböző szemszögekből vizsgáltuk a fej testhez képest megvalósuló mozgásait, fejjel lefelé is, vagy különböző improvizatív feladatokkal más-más fókusszal (fejet követve, a fej súlyával játszva stb.).

A folyamat egy mélyebb megértéshez vezetett a saját testemről (lásd Kép 14), valamint ahogy az lenni szokott, ahogy ránéztünk egy konkrét témára, különböző szempontok alapján, különböző kiinduló pontokkal, rengeteg ajtó kitarult előttünk. Az is elérkezett hozzám, hogy mennyire keveset tudok bizonyos dolgokról, és milyen különböző a viszonyunk a fejünkről való gondolkodásban.

Kép 14. Összefüggések, komplexitás

Általam készített képernyőkép a kutatás egyik alkalmáról Visible Body Suite alkalmazással.

Tánc: Inspirált intuitív felfedezés

névtelen TÁNC

Cím: eredetileg ennek a munkának nem volt címe

Idő: 2024. március

Készült: BCKF termei, Margit- sziget

Bemutatva: HB, BCKF színházterem

Formáció: duett, Dabis Barbara, Guba Dorka

Zene: afrikai dob zene, majd később cajonon mi doboltunk

Rövid leírás:

Ebben a táncban a természetből való inspirációval dolgoztunk, valamint az imitáció eszközével kísérleteztünk, intuitívan követve az érdeklődésünket, ezzel létrehozva egy közös táncot. Ennek a repetíció szerves része lett, ahogyan a ritmusadás is egy cajonon. Míg az egyikünk táncolt, a másik ütötte a közösen megalapozott ritmust.

A *névtelen TÁNC* projektemmel kapcsolatban mindenképp említésre méltó maga a cím kérdése, amit valójában később csatoltam hozzá, tekintve, hogy a bemutatókor tudatosan nem adtam címet a munkának. Azt éreztem, hogy valami olyan tiszta dolgot mutatunk meg, amit leszűkítene egy cím, de az is, hogy nincs cím. Mert nem arról volt szó, hogy nincs benne semmi lényegi, vagy ne lehetne szavakkal asszociálni, kicsit mederbe rakni, hogy mivel is dolgoztunk, de valójában nem ez volt a lényeg. Azt éreztem, hogy az egy prekonceptiót adna a nézőnek, ha hallana egy összesűrített lényeget a munkáról, ami már valamerre vinné a figyelmét, gondolatait. Nekem viszont az volt a célom, hogy egy nyers élményt adjunk, osszunk meg a jelenlévő résztvevőkkel. Ennek a munkának egyértelmű inspirációja volt egy workshopon való részvételem, Germaine Acogny²² táncos, koreográfussal, aminek a keretein belül sok téma megjelent, ami izgalmas volt számomra. Az volt az érzésem a workshopon, hogy tiszta képekkel, instrukciókkal, közös energiával meg tudnak jelenni egyértelmű, tiszta mozdulatok, amiknek ereje van. Megjelentek természetből hozott elemet, akár állatok,

²² Germaine Acogny (Szenegál/Franciaország), a „kortárs afrikai tánc anyjaként” elismert táncművész, tanár és koreográfus, aki saját modern afrikai tánctechnikát fejlesztett ki a hagyományos afrikai és nyugati táncok ötvöztetésével. "Germaine Acogny." *École des Sables*, <https://ecoledessables.org/en/germaine-acogny/>.

vagy jelenségek, melyeket mozgásban megjelenítettünk. Germaine beszélt arról, ahogy szenegáli iskolájában²³ mennyire természetközelenben élnek, és alkotnak, ez inspirált engem. Maga a mozgásanyag rendkívül fárasztó volt mégis a figyelmünk tudott irányulni a képekre és a közösség erejére. Erőt, és támpontot adott a folyamatosan jelen lévő élő dobpergés, élőzene, ami egy organikus, egyenlő szituációt alakított ki a zene és a tánc kapcsolatában. Kölcsönös kommunikáció állt fenn, ami nem tud megtörténni akkor, ha a zene már adott, és egy meglévő track-et rakunk be, amihez aztán vagy igazodunk, vagy nem. Egy sokkal előbb folyamat történt meg így.

Ami az én projektemet illeti, az foglalkoztatott, hogy hogyan tudunk a természetből inspirálódni, milyen módon tudjuk alkalmazni az imitáció eszközét, ami egy rendkívül ősi forma, és olykor én személy szerint akár lekicsinylően is gondoltam rá, de itt elérkeztem arra a pontra, hogy valójában miért ne inspirálódhatnék a körülöttem lévő világból, ami visszanézve az addigi alkotásaimban is jelen volt. Mégis ezúttal újként hatott annak az ereje, hogy kicsit mélyebbre menjünk ebbe a témában közösen.

Nagyon izgalmas volt ebben a folyamatban, hogy a kezdeti lendületet tényleg az adta, hogy menjünk ki a természetbe, mozogjunk és inspirálódjunk a körülöttünk lévő világból. Kimentünk a Duna-partra, és elkezdtünk táncolni a folyóból inspirálódva, ami akadozva indult be, de már ott is történtek izgalmas dolgok, amik továbblendítették a munkát. Ahogy Foster is megkülönbözteti a viszonyulás különböző fajtáit, a mi munkánkban is megjelent az imitáción túl a 'replication', azaz másolása, reprodukálása természeti jelenségeknek, valamint a 'reflection', amikor valaminek egy részét, vagy egészét visszatükrözzük a mozdulattal megjelenítve, jelentését hordozva (65–66). Például elkezdtünk játszani a hullám hangjával és ismétlődő ritmusával, valamint csobbanásokkal, ahogy követ dobáltunk a vízbe, leköveltük a testünkkel a csobbanás visszhangját. Már az elejétől kezdve volt valamiféle rituálé jellege a projektnek, de a legelején például egyáltalán nem használtunk zenét, majd egy későbbi alkalommal behoztam valamilyen szinten a workshopon tanultakat, valamint dob zenét is használtunk. A kezdeti keresgélés után olyan irányba kanyarodtunk, hogy felfedeztük a repetíció fontosságát, valamint az imitáció kapcsán rengeteg dolgot elkezdtünk imitálni és táncra transzformálni. Ez beindította a képzeletünket, mivel nem konkrét, a jelenben látott dolgokat imitáltunk, hanem a természethez kapcsolódó tevékenységeket kezdtünk

²³ Az École des Sables egy nemzetközi táncközpont Szenegálban, amelyet Germaine Acogny alapított. A központ a hagyományos afrikai táncokat ötvözi a kortárs technikákkal, egyedi képzést és alkotói teret biztosítva afrikai és nemzetközi táncművészek számára.

el mozdulatban megjeleníteni (pl. vizet fröcskölők), kevésbé olyanokat, hogy ‘ez vagy az vagyok’. Ez az irány egyre inkább tágult és kibomlott, ami alatt azt értem, hogy viszonylag absztrakt gondolatok is megjelenhettek, vagy egy gondolattal, képpel elindulva volt tér arra, hogy megnézzük, merre visz el az adott mozdulat. Ez nagyon termékeny időszak volt, mivel rengeteg mozdulatot élvezetes volt csinálni, és közben sok újdonságba is botlottunk. Olyan mozdulatokba, inspirációkba, amiket nem használunk nap mint nap, és az maradt meg bennem, hogy ezek a felfedező alkalmak energiával és kíváncsisággal töltöttek el. A repetíció kapcsán már a próbafolyamat második szakaszában felmerült, hogy valahogy mégis fontos a zene ebben a felállásban (mivel azt egy ideig elhagytuk). Ezért kipróbáltuk, hogy milyen, ha egy cajon dobon az egyikünk dobol, megadva egy lüktetést, ritmust, a másik pedig a képzelet generálta képekkel táncol, majd cserélünk. Azért is volt ez érdekes számomra, mert nem terveztem ilyesmit, de mégis adta magát a dob, hogy vegyük bele. Bár nem vagyunk zenészek, mégis azon a szinten, amire itt szükség volt, tudtunk kísérletezni a közös alkotáson, ami az élő zene és tánc kapcsolatában rendkívül különleges volt, hogy egy párbeszéd jött létre zenész és táncos között. Az külön izgalmas volt, hogy ezeket a szerepeket meg is cseréltük, nem ragadtunk benne egyben.

Így egy nagyon tiszta, és jól érthető mozgásanyag jött létre, bár hozzáteszem a két táncos megközelítése nem egyezett meg száz százalékban, ami egyrészt idő szűkében sem volt megvalósítható, másrészt tetszett nekem az, hogy hasonlóan, mégis egyedien dolgoztunk a fő iránnyal. Ami mindig változott, voltak benne bejáratott képek és újdonságok is, az előadáskor is, ám volt annyi egyértelmű fogódzkodó, hogy tudjunk mit kezdeni a performatív szituációval. A próbák során felmerült bennem a Cuhorka Emese²⁴ óráin tanultak emléke, ahol a képzeletünkkel játszottunk, valamint az is, hogy mennyire hasonlít a végeredmény azokhoz a munkákhoz, amiket eddig csináltam. Képekkel és minőségekkel improvizálunk. Egyrészt megjelentek az addigi ‘szél’ minőséghez hasonlatos, főként állásban történő, lendületes, mozgalmas, és egyre megformáltabb mozdulatok, amiben a lendület mellett az ugrásoknak is nagy szerepe volt. Emellett a mozgás gazdagsága is megmutatkozott, ami például a kezekben volt

²⁴ Cuhorka Emese táncos, koreográfus, pedagógus, akivel 2024 tavaszán voltak óráink, ahol sokat foglalkoztunk a képzelet használatával a táncban, és onnan generáltunk mozgást. Elképzelve, hogy épp mit csinálunk, hol vagyunk, egy képzeletbeli valóságban. Ez kihozott megszokott mozgásmintákból, és egy plusz réteget tett a táncomhoz, hogy közben aktívan használtam a képzelőerőmet, ami újdonságként hatott.

felfedezhető, és abban, hogy az egyéni elmélyedt és fókuszált tánc helyett ezúttal nagy szerepe volt az egymásra való figyelésnek.

Nyelvek táncot lejtene

Nyelvek tánca

Cím: *Nyelvek tánca/Dance of languages*

Idő: 2024. május, 4 alkalom

Helyszín: BCKF nagyterem

Bemutatva: BCKF nagyterem

Formáció: Dabis Barbara, Guba Dorka, Kiss Lea, Simona Lazurová, Veera Laurila

Zene: A hangunk, beszédünk volt a zene.

Rövid leírás:

Ez a munka rendhagyó az apropóját tekintve. Kreatív munkaként dolgoztunk rajta, azonban az úgynevezett Exposéra készült.²⁵ Ebben a kiírásban az elméleti tárgyakból inspirálódva dolgoztunk, ahol én a zenei órából merítettem az ötletet, hogy különböző nyelvek zeneiségét vizsgáljuk, megadott módszerekkel, mozgással összekötve. Így négy társammal különböző nyelvekkel kísérleteztünk, beszéddel, hangkiadással és ezek mozgással való összekötésével.

Ebben a munkámban több minden is megjelent, ami a második évre jellemző. Köztük a csoportos munka. A különböző nyelvek vizsgálatához különböző nemzetiségű társaimmal is dolgoztam.

Az zenei órán (music studies²⁶) volt, hogy a résztvevők különböző nyelvein hallgattunk éneket, megjelent az órán belül is, hogy mennyire más hangzása, ritmikája, tónusa van egy-egy nyelvnek. Az egész hangzásvilág különbözik, de ez múlik természetesen azon is, hogy milyen nyelveket vizsgálunk. Esetünkben az angol, finn, francia, német, magyar és szlovák nyelvekkel dolgoztunk. Ezek közül a finn, magyar és szlovák volt, amelyet valaki közülünk anyanyelvi szinten beszélt. Az angol, a német és a francia

²⁵ Exposé, azaz Kipakolás (képzőművész mintára): az év végéhez érve lehetőségünk volt az elméleti tárgyakból inspirálódva az év során tanultakból valamit megmutatni, prezentálni, alkotni. Célja, hogy visszatekintsünk a tanultakra, és valamilyen formában integráljuk, továbbgondoljuk a tanultakat, készítsünk valamit a tanultakból merítve.

²⁶ Music studies: a képzés része a gyakorlati táncórák mellett pár elméleti tárgy is, köztük zenei óra is, akkoriban Mizsei Zoltánnal.

nyelveket magas szintű nyelvtudással, ám szembetűnően második nyelvként használtuk, de jelenlétük így is növelte a munka sokszínűségét.

A munkában a korábban (pl. *M-BERLiN*) már megjelenő verbalitás dominált. Emellett a 'Head & Body' kutatásomhoz is tudom csatolni, ahol beszéddel nem kifejezetten dolgoztunk, de az arccal, mimikával, nyelvvel és a mozgás kapcsolatával igen. Ennél a munkánál kifejezetten a beszéd, különböző hangzásvilágok és a mozgás kapcsolatával foglalkoztunk. A beszéddel különböző módokon dolgoztunk, volt olyan is, hogy csak a hangzásra, a különböző nyelvek egymás mellé/után helyezésével világítottunk rá a különbözőségekre, egy konkrét szöveget olvasva²⁷, majd az egymásutániságból egyidejű olvasásra váltottunk, így a néző-hallgató a beszélők körén belül egy hangfürdőben vehetett részt. Felmerült a hangerő és sebesség különböző használata is, felnagyítva a nyelv sajátosságait.

Ezen kívül a nyelvek különbözőségére hétköznapi beszéd által is próbáltunk rávilágítani, köszönéssel, akár egymással beszélgetve más nyelven, szituációkat létrehozva, vagy szlengeket és kifejezéseket összehasonlítva. Aztán elkezdtek összekapcsolni a nyelvek hangzását mozgással. Izgalmas kísérletezés volt, ahogy egy valaki beszélt saját (vagy választott) nyelvén, míg a többiek a hangzására mozogtak, próbálva lekövetni a hanglejtést, ritmikát, és megfigyelni, felvenni a nyelv minőségét. Ez a minőségbeli azonosulás főként a nyelvek különbözőségével nyert értelmet, mivel a finn például egész más hangulatot, testhasználatot hozott, mint a magyar, ami sokkal inkább kimérten, egy hangszínen, kevesebb zeneiséget adva szólalt meg. Ezekkel párban is kísérleteztünk.

Próbálkoztunk egymás nyelvének leutánzásával is, ami inkább szórakoztató volt, mintsem valódi különváló jellegzetességek megragadása, de azért rávilágított arra, hogy mennyire más hangokat, és hanglejtést használ minden nyelv. Ennek kapcsán halandzsára is váltottunk egy adott ponton, ami a koreográfia végén jelent meg egy új, közös nyelvet teremtve az addig használt különböző nyelvek után.

Dolgoztunk emellett a hang kiadásának eltúlzott, értelmetlen, absztrahált használatával is. A hangerővel, sebességgel, artikulációval, ismétléssel és túlzással kísérleteztünk. Felnagyítva bizonyos részleteket, hangokat, próbálva a nyelv sajátosságával foglalkozni, és tágabb értelemben is játszani szavakkal, kifejezésekkel.

²⁷ Antoine de Saint-Exupéry: *Le Petit Prince* (*The Little Prince, A kis herceg, Pikku prinssi, Malý princ, Der kleine Prinz*)

Az improvizáció és minőségekkel való játék – különböző minőségek egymás mellé helyezése – ennél a munkánál is hangsúlyos, ami előző munkáimhoz is kapcsolódik. Térforma tekintetében is volt kapcsolat korábbi alkotásaimmal. A *Szél* munkámhoz hasonlóan a nézők–hallgatók elszórtan helyezkedtek el, akik között olykor áthaladtunk. Tiszta térformák, és szétszórt elhelyezkedés váltakozott, ahogy a hangerő is. Valamint hasonlított az *A la vida* és *M-BERLiN* munkáim részekből való összeállítására, ahol különböző elemeket egymás után fűztünk, megadva egy dramaturgiai ívet.

Organikusan alakult ez a munka, és sokszor kiszámíthatatlanul, valami jól működött, felkeltette a csoport érdeklődését, amit aztán továbbfejlesztettünk, új ötletek születtek belőle, és akadtak olyan hozott ötletek is, amivel nem igazán találtuk a közös hangot, így elengedtem.

A második év munkáinak zárásaként látható a 15. és 16. kép, amelyet az első év összegző rajzaival együtt készítettem 2025. áprilisban.

II. YEAR Visions Others

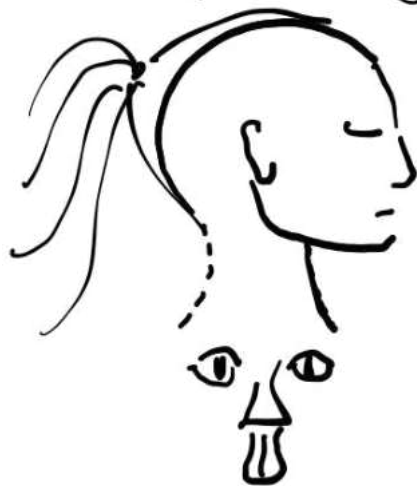

V. Human

VI. Space & crowd

Complexity

VII. Head

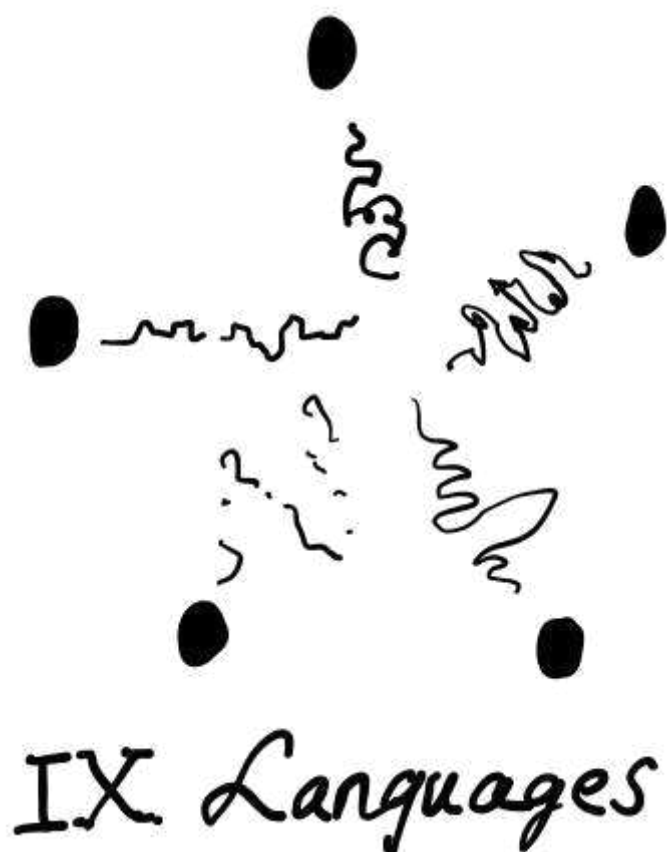
Inspiration

VIII. Dance

Kép 15. Összegző ábrázolása a 2023/24-es év alkotásainak.

Általam készített rajz, 2025. április.

Kép 16. Az utolsó alkotásom a 2023/24-es évből.

Általam készített rajz, 2025. április.

3. ÉV 2024–2025: Megkérdőjelezés, elvesztés, teret adás

A harmadik évben elkezdett foglalkoztatni a kérdés, hogy mit miért csinálok. Mi az, ami mozgat, és mit akarok közölni. Elkezdtem kapcsolódni a bennem jelenlévő érzésekhez, állapotomhoz az alkotásaim terén, ami inspirációs forrásként szolgált. Így előtérbe került a tánc kifejező, expresszív mivolta, amelyet tudatosan, szándékosan használtam, az addig inkább melléktermékként megjelenő kifejeződés után. Továbbra is követtem a vízióimat, megjelenő képeket, konkrét minőségeket, mozdulatokat, és hagytam, hogy az anyagok formálódhassanak, akár számomra kiszámíthatatlan módon.

Érzelmek megengedése

Creative Building 3.0.²⁸

WATER

Cím: *the WATER sustains me without even trying*

Idő: 2024. szeptember, próbafolyamat: 2 nap

Készült: BCKF termei

Bemutatva: BCKF nagyterem

Formáció: duett, Gelb Nikolett, Guba Dorka

Zene: *The Water*, Johnny Flynn, Laura Marling

Rövid leírás:

Ebben a duettben rövid idő alatt egy ötlettemmel dolgoztunk. Ennek kiindulópontja egy érzelmi állapot, egymás megtartása és az összerogyásból való felsegítése volt, egy ölelésben való összefonódásban. A zenének fontos a szerepe, a cím is innen adódott, ami megadta a darab alaphangulatát a mozgással szoros együttműködésben.

A harmadik évben jelent meg talán először, hogy tudatosan érzelemből, vagy érzelmi állapotból táplálkoztam. Ehhez elengedhetetlen volt egy elbotlás, szó szerint értve, ami vészvillogó volt számomra, hogy az irány, amit akkor év elején megcéloztam, nem annyira célravezető, mint ahogyan én azt elképzeltem.

²⁸ Ebben az évben az év eleji alkotó hétre nem Pilisszentkereszten, az addig megszokott Alkotókertben került sor, hanem a BCKF épületében, termeiben.

Két év hosszú elkötelezett munka és rengeteg fejlődés, valamint egy sűrű és tánctanulásban gazdag nyár után az volt a tervem, hogy kitáncolom magamból a nyár tapasztalatait, és megmutatom magam mindazzal, amit magamra szedtem. Készíték egy szólót, ami megmutatja ezt a folyamatot. Valahogy ott volt annak a gondolata, hogy jó akartam lenni. Biztos benne volt az is, hogy harmadikosként “le szeretnék valamit tenni az asztalra”, megmutatni, hogy mit tudok.

Aztán egy évindító workshop kalandozásai során ráestem a bokámra, ami egy előzetes sérülés kapcsán vészjelzőként kapcsolt be nálam, hogy figyeljek oda. Ekkor gyökereiben megkérdőjeleztem, hogy tényleg ezzel az indíttatással érdemes-e dolgoznom. Később tudatába kerültem, hogy ez a bizonyítási vágy mekkora nyomást helyezett rám, és nem engedte kibontakoztatni azt, amit szerettem volna megmutatni.

Így érkeztem el a *Water* című munkámhoz, ami egy fontos mérföldkő volt abban, hogy kipróbáltam, milyen az, ha tudatosan abból dolgozom, ami van. Jelen esetben ezt főként érzelmi háttéréből közelítettem meg, de táncművészként igyekeztem ezt mozdulatokban megjeleníteni. Ilyen értelemben egyszerű, egy ötletből kiinduló alkotás volt ez, amiben erősen benne volt egy érzelmi háttér. Dramaturgiáját és térhasználatát tekintve egysíkú struktúra volt, nem foglalkoztam kompozíciós sokszínűséggel. Egymásba fonódunk egy ölelésben, csukott szemmel, és dülöngélünk, ha az egyikünk lábai megrogynak, az ölelésben a társunk megtart. Megjelent emellett egy akarás, amit a kezek nyúlása, valamint az érzékeltetett, hogy azt képzeltek, hogy át akarunk haladni a másikon, de ez nem tudott megtörténni, és időről időre elhagyott az erőnk, és a láb megrogyásával megtört ez az akarás.

Az alkotás időbeliségét és dramaturgiáját a mozgás repetícióján túl a zene adta, aminek a szövege, és jellege is hozzákapcsolódott ehhez az állapothoz, a cím is innen ered. Azt tapasztaltam meg ebben a munkában, hogy azzal, hogy utat engedtem valami újnak, ami eddig számomra ismeretlen volt, valami olyan történt meg, ami addig nem tudott ilyen tisztán megjelenni.

Fontos lépés volt ez olyan szempontból, hogy elkezdtem elgondolkodni azon, hogy valójában miért is alkotok, mit szeretnék közölni, átadni, és megmutatni. Nem tudtam ezt ebben az esetben figyelmen kívül hagyni, és valami teljesen más témával foglalkozni, hiszem számomra az volt a jelenből fakadó inspirációs forrás, amit transzformálni tudtam az akkori alkotásom. Ennél a munkánál a belső világgal való kapcsolatommal, és annak az alkotásomra való hatásával tudatosabban foglalkoztam. Hiszen minden másik alkotásomban helyet kaptak belső folyamataim és azok hatásai, de

nem minden esetben volt ez szándékos, sokszor inkább természetes módon becsatornázódott azáltal, hogy nem zártam ki őket. Vagy akár zeneválasztás terén, aminek olykor volt személyes jelentősége, olykor egyáltalán nem.

Valamint megkérdőjeleztem a motiváció kérdését, hogy mi indokolja azt, hogy én emberek elé vigyek valamit. Addig elég volt a számomra, hogy van egy feladat, amire én időt szánok, és valamit kibontakoztatok, majd megmutatom. Most azonban egyre inkább felmerült bennem a 'miért' kérdése. Amelyhez kapcsolódik Roskó Gábor²⁹ tanárommal való beszélgetés egyik gondolata, amivel rávilágított, hogy a fő kérdés mindig az, hogy valójában én mit akarok mondani. Ez akkor festéssel kapcsolatban merült fel, ami nekem sokat jelentett. Támpontot adott, nem feltétlen olyan formában, hogy mindenképp egy konkrét gondolatot, érzést akarjak megjeleníteni, de irányt mutatott abban, hogy ha nekem tiszta, hogy mivel dolgozom, az a nézőnek is tisztává teszi. Így lehetséges az is, hogy éppen az összevisszasággal vagy gondolatnélküliséggel dolgozom. Vagy tudatába kerülök annak, hogy igazából nem tudom, hogy mivel dolgozom. Ami kevésbé jelent meg a főiskolai munkáimban, hiszen a munkaterv azt tette lehetővé, hogy előre megadtam magamnak támpontokat, ami mentén és ahogy szerettem volna dolgozni. Ez alól kivétel pár munka, ahol szabadabban, organikusabban alakult a folyamat, mint a többinél, a kreatív terv leadásának hiányában. Ezeknél is megjelent minden fontos lépcső, csak nem volt előre olyan mértékben kidolgozva, hogy hogyan fogok dolgozni, mint a többi munkánál. (Például az év eleji projektjeimnél, vagy a *névtelen TÁNC*, meg a *Chillin' rage* munkámnál)

²⁹ Roskó Gábor magyar festő, grafikus, a képzés első két évében volt művészeti (art studies) tanárom.

Anyag tenger, baleset, elkallódás, visszatalálás

KETTEN

Cím: *Ketten*

Idő: 2024. szeptember, október, december

Készült: BCKF kisterem, nagyterem

Bemutatva:

2024. október: HB, BCKF kisterem

2024. december 20.: BCKF nyilvános estje: *Téli táncok*, kisterem

Formáció: duett (kvintett), Guba Dorka, Hofbauer Réka, (& talaj & falak & levegő)

Zene: Atmosphere válogatás, valamint az elkallódás időszakában: René Aubry zenéi

Rövid leírás:

Ez a projekt két táncos közötti dinamikus dialógus ötletéből indult ki, szoros együttműködésben a falakkal, talajjal, és a levegővel, ami körülveszi és átjárja őket. Konkrét ötletekből, dinamikai váltásokkal, ami egy organikus és gazdag mozgásanyagot hozott létre, főként improvizációval, és elmélyedve a jelen pillanatban és a társaink táncra hívásában. Az alaphangulatot munkához a zene adta, amit a folyamat során találtunk. A bemutatás formáját tekintve ez egy ‘ongoning happening’ volt: a mozgásunk már elkezdődött, amikor a nézők megérkeztek a táncstúdióba, és egy megadott idő után távoztak, ám a mozgás nem fejeződött be.

Ez a munkám egyrészt azért született, mert már régebb óta érett egy közös projekt Rékával, másrészt megszülettek bennem mozgó képek, mozdulatok, amikkel szerettem volna foglalkozni.

Ami lényeges a munkát tekintve, hogy a cím ellenére az elképzelés és megvalósítás szerint valójában nem ketten, hanem öten vettünk részt a táncban. A mi kettősünk (élő ember résztvevők) mellett a talaj, a falak és a levegő is fontos társaink voltak a táncban. A kiindulópont is innen ered: egy dinamikus dialógust képzeltem el a táncosok között, ami olykor lecsendesül, azonban teljesen soha meg nem áll. Ami egyébként mindig így van, tekintve, hogy az ember nem képes teljes ‘STOP’-ra, mozdulatlanságra, hiszen, ha csak a légzést, a pislogást vesszük, vagy a test életben maradásához szükséges, életfunkciókat ellátó örökmozgó szervezetünket, átértékelődik a megállás fogalma.

Bizonyos nagyobb volumenű, esetleg jobban látható mozdulatok hiányáról lehet szó, nem teljes mozdulatlanságról.

Ez a gondolat beleivódott ebbe a munkába, és fontos szerepe volt a lecsendesedésnek, a valamiféle elképzelt impulzus hatására hirtelen, dinamikusan induló mozgás mellett. Amiben egymással kontaktálunk, különböző felállásokban, két elemmel mindig kapcsolatban állunk, így nincs üres idő, amikor ne lenne valami fókusz vagy történés.

A folyamat részeként említésre méltó az is, hogy nagyjából félidőnél történt egy baleset, amikor épp az egymással való kontaktot gyakoroltuk, igyekeztünk konkrét elemeket, emeléseket, ugrásokat organikusan beilleszteni a társainkkal való táncolás folytonosságába, hogy megszakítás, látható készüllet nélkül tudjunk ott teremni egy emelés helyzetben. Ekkor egy hosszabb kontaktálás során Réka leesett rólam, és beütötte a nyakát, csigolyáit. Először megijedtünk, de szerencsére nem történt maradandó károsodás, viszont bizonyos ideig pihentetésre volt szükség, és ez a munka tekintetében felvetette a kérdést, hogy hogyan tovább.

A folyamat anyaggyűjtés fázisában előrehaladott állapotban voltunk, sok minden megtörtént már, ám a konkrét anyag lekötése még előttünk állt, ami akkor céлом volt, improvizatív részek mellett. Emellett voltak még terveim a fizikalitással, mely a történetek fényében gyorsan szertefoszlott. Amit itt megtapasztaltam, hogy feltétlenül szükség van rugalmasságra, és nem csupán a fizikalitás terén, hanem az elménkben, alkalmazkodó képességünk terén is.

Már tapasztaltam ennek szükségességét korábban is, mikor egy táncos, akivel terveztem a projektben kiesett (az *M-BERLiN* esetében Máté), így a helyére más valakit kellett hívnom. A mostani helyzet másféle alkalmazkodóképességet igényelt.

Emellett sok más kérdést is felvetett, például a felelősségét és a határaink átlépését. Néha hajlamos elfelejteni az ember, hogy a teste használatával a táncban (és az életben) fennáll a sérülés veszélye, mert biztos magában, másra koncentrálni. Felmerült annak a gondolatát is, hogy kinek a feladata megálljt parancsolni egy helyzetben, amikor a munka folyik, ami adott esetben túl sokat kér fizikálisan. Ami bizonyos napon teljesen rendben van, máskor viszont érezhető, hogy kevésbé fókuszált valamelyikünk, ilyenkor több elővigyázatosságot igényel a helyzet. Ezt legjobb esetben mindenki maga érzi, hogy hol a határa, kérdés az, hogy lehet-e ezt kommunikálni, ha igen, hogyan, és milyen megoldást lehet találni a helyzetre. Ebben az esetben, bármilyen dolgok összességének is volt köszönhető a történés, vészvillogó volt ez, hogy valamit már átléptünk, ami már nem a biztonságos kategóriában van, bár baleset lehetősége mindig fennáll, és nem

hibáztatom magunkat. Az tény viszont, hogy az eset befolyásolta a közös munkánkat, főleg az eredeti elképzeléseim elengedését, átgondolását. Egyrészt egy jó pár nap kiesett, valamint az esemény hatására nem volt egyszerű visszatérni az addigi munkába. Kellett idő, amíg vissza tudtunk állni, és ez idő alatt elővigyázatosságból, a helyzetre reagálva át is formáltam a koncepciót, az addig elég fizikális mozgásvilágból inkább lágy, puhább, kevésbé fizikális irányba mentünk, különösen figyelve a sérült testrészeire. A 'mid-term check' alkalmával a tanárunk meglepődve tapasztalta, hogy valójában nem is azt csináljuk, ami az eredeti tervben volt.

Ennek hatására újra átbeszéltük, hogy tulajdonképpen min is dolgozunk, és a társam pozitív megerősítésére közösen megegyeztünk abban, hogy visszakanyarodunk az eredeti irány felé. Amihez erősen kötődött a zenei választás is, ami hangulati inspiráció szempontjából fontos volt, és a kis terem, ahol az első időszakban próbáltunk, ami egyben a baleset helyszíne is volt. Ez azért fontos, mert ezt a viszonylag kis teret be tudtuk tölteni ketten, jó falfelületek voltak, ahol tudtunk kapcsolódni egymáshoz, és társainkhoz.

Újra felelevenítettük a fókuszokat, felvettük a fonalat a régebbi munkamódszerekkel. A fix anyag lekötéséről szóló terveim nem tűntek realisztikusnak, tekintve, hogy az órákig tartó improvizáció során rengeteg anyagot gyártottunk, izgalmas utakat, kísérletezéseket jártunk be, ami nem egy rövid, fix anyag irányába mutatott. Inkább szerettem volna megmutatni azt, ahova hosszabb idő alatt eljutottunk a mozgásminőséggel. Ezért térbeli és időbeli sémákhoz igazodva egy loop, ismétlődő jellegű performanszá szerettem volna alakítani a darabot. Láthatóvá téve, hogy van egy struktúra, amit mi követünk, azonban mégis kiszámíthatatlan és megengedő a mi kísérletezésünkre a jelen pillanatban.

Az első bemutatón így már mozogtunk, mikor érkeztek a nézők, és nyolc perc állt rendelkezésükre, hogy nézzenek minket (ami alatt mi négyszer terveztük megcsinálni a loopot), majd elhagyták a termet, míg mi továbbra is táncoltunk. Így egy másfajta élményben volt részünk, mint egy hagyományosabb 'eleje-vége' darabnál.

Izgalmas volt ez a kettősség, performatív szituációban lenni, mégis egy intim, viszonylag kicsi zárt térben, ahol fel van ajánlva a nézőnek a lehetőség, hogy nézzen. Táncosokként pedig az, hogy közel menjünk, érzékeljük a nézőinket, a jelenlétünkkel kapcsolatot teremtsünk. Ha úgy adódik, akár szemkontaktust is, bár ez szándékosan nem volt cél.

A HB után még egyszer bemutatásra került a munka, a Főiskola publikus eseményén, mely alkalom kapcsán még volt lehetőségünk dolgozni a darabon. A formáját tekintve az előzőnél szabadabb módon, ki és be lehetett mennie a nézőknek, míg mi táncoltunk.³⁰ Ezen a bemutaton történt egy fókuszváltás. Egyrészt az időbeli 'loop'-ot elengedtük, másrészt sokkal inkább igyekeztük a jelenlétünket a saját világunkból kinyitni a nézők felé, belőlük inspirálódni, ahogy érkeztek, távoztak, vagy csak a megjelenésükből, bármiből, amit érzékeltünk rajtuk. Mindkét előadásnál, és a próbafolyamat során megjelent számomra az erős tapasztalás a jelen pillanathoz kapcsolódva, hogy elfelejtkeztem minden másról, ami történt velem akkoriban, a fókuszok és a társaim biztosságot adtak, hogy mindig legyen miből mozdulnom, és ez lehetővé tette, hogy igazán jelen legyek a pillanatban a mozdulataimhoz és társaimhoz kapcsolódva. (Egy pillanat az előadásból meg lett örökítve, lásd kép 17.)

Kihívás volt, hogy bő fél óráig mozogtunk, de egyben szükséges is, hogy az az anyag tenger esszenciája, ami kialakult a próbafolyamat során, az előadás alkalmával is megszülethessen. Bár a nézők ebből csak részleteket láttak, hacsak nem maradtak végig a teremben, látva rajtunk a változásokat és az egész mozdulatáradatot.

³⁰ Emellett más performatív akciók, társaim munkái is szimultán zajlottak.

Kép 17. Ketten

Kép a Főiskola Téli táncok nevű publikus eseményéről, 2024. decemberéből. A képen: Hofbauer Réka & Guba Dorka, a képet készítette: Dányi Viktória.

Egy szükségszerű munkabemutató

CHILLIN' RAGE

Cím: munkacím: *Chillin' rage*

Idő: 2024. február, próbafolyamat: másfél hét + előzetes kísérletezés

Készült: BCKF termei

Bemutatva: 'work in progress'³¹ munkabemutató HB, BCKF, balett terem

Formáció: szóló, Guba Dorka

Zene: no1: *Canopée* – Polo & Pan, no2: *Nature will remain* – The Do, *Chalouper* – Gael Faye

Rövid leírás:

Ez a munkám egy már meglévő mozgásminőségből táplálkozott, melyet előzetesen fedeztem fel magamban szabad táncolásaim során. Elérkeztem arra a pontra, hogy szerettem volna megosztani, felvállalni ezt a minőséget, így egy 'work in progress' munkabemutató formájában megmutattam, hol tartok. A cím utal az állapotomra, és a bemutató szükségességére. Azt éreztem, van bennem feszültség, amit szerettem volna táncba átalakítani, de ehhez párosult egyfajta nyugodt, beletörődött állapot, ami a tánc minőségéhez is kapcsolódik.

Ez a munkám egy 'work in progress' munkabemutató során került bemutatásra, egy intenzív próbaidőszak³² után. Ami alatt nem volt időm, és főként kapacitásom táncolni a magam örömeire, nagyon kimerítő, de egyben izgalmas is volt az az időszak. A projekt zárultával szükségét éreztem, hogy táncoljak, magamtól, és ezt meg is mutassam. A bemutatás után a darab magára maradt, nem tudni, hogy lesz-e folytatása. Bár a munkabemutató megnevezés azt sugallja, hogy lesz, akkor sem hagyom ki a sorból, ha esetleg nem lesz, hiszen ez a legaktuálisabb munkám. Kapcsolódik az év eleji *Water* című alkotásom alakulásához, oly módon, hogy itt is abból táplálkoztam, amiben voltam (érzelmi, lelki, fizikai állapot, és ezekből merítő mozgásminőség). Felmerült

³¹ 'work in progress' ez esetben azt jelenti, hogy itt a társaink annak tudatában nézték még a munkánkat, hogy még nem egy kész munka, és ennek fényében célzottan adtak feedback-et, hogy min lehetne még fejleszteni. Bár ez a 'kész'-nek nyilvánított munkáknál is felmerül, ahogy annak a kérdése is, hogy valaha bármi késznek nyilvánítható-e.

³² Rózsavölgyi Zsuzsa *Medúza* című darabjára készültünk januárban, amit 2025. február 7-én mutattunk be a Trafó Kortárs Művészetek Házában az oslói KHIO diákjaival együtt, Erasmus program által támogatott közös projekt keretén belül.

bennem elég erősen annak a kérdése, hogy valójában miért is táncolok, ha nincs közönség. Ez egy kettős témafelvetés, hiszen az ember sokszor táncolhat egyedül, és nagy szabadság van abban, ha senki nem figyeli, és 'bármit' lehet mások jelenléte nélkül. Velem azonban az történt meg ebben az időszakban, hogy viszonylag régóta alakult bennem/velem egy mozgásminőség, amit én a sajátomnak éreztem, és azt is gondoltam, hogy érdekes lehet megmutatni. Érdekelt, hogy a mozgásomat hogyan tudom kommunikációs csatornaként használni. Ez amúgy is egy alapvető jelenség, a nonverbális kommunikáció jelenléte az életünkben. A tánc különböző formáiban/műfajaiban is egy lehetőség, hogy valamit közöljünk, én itt ehhez folyamodtam. Nem konkrét gondolatot akartam átadni, de mégis egy állapotot, bennem lévő érzéseket, felgyülemlett 'kiadnivalót' szerettem volna közvetíteni.

Sokat gondolkodtam, hogy igazából ez nem feltétlenül egy olyan döntés volt, hogy én ezt szeretném-e megmutatni, vagy sem, hanem szükségét éreztem annak, hogy felvállaljam azt, amit csinálok, ami jelen esetben ez volt.

Lépést tegyek annak az irányába, hogy egy kreatív folyamat, ahogy alakul bennem, úgy az érés fázisából kikerüljön a nyilvánosság elé, ami véleményem szerint egyfajta beteljesedése az előadóművészetnek. A folyamat mellett az is lényegi, hogy nem csupán magamnak alkottam, vagy épp a zuhany alatt szórakoztam (ami szintén lehet kiindulópontja egy kreatív folyamatnak), hanem jelentősége volt számomra az alkotó énem kibontakozásában, hogy egy kikristályosodni látszó 'valamit' elvigyek a következő pontra, a négy fal közül, ebben az esetben, továbbra is a négy fal közé, de a nullánál sokkal több rám szegeződő tekintettel.

Ami még érdekes volt ennél a projektnél, hogy a tükör esszenciális elem volt számomra. Ez újként jelent meg, mert bár volt, hogy használtam a tükröt, itt kifejezetten a tükörképemmel táncoltam, ami fokozatosan alakult ki. Fontos volt a minőség kísérletezésében a vizuális megjelenés, hogy a belső indíttatás mellett lássam is, hogy mi történik, és így számomra meglepő módon keletkezett egy kapocs köztem és a tükörképem között. Valamiféle támogatásként éltem meg, és az jött át számomra, hogy nem vagyok egyedül ebben, hanem valójában saját magamat támogatom. Ami izgalmas volt a munkabemutatón, mivel eredetileg ezt egy frontális megnyilvánulásnak képzeltem el, mégis a folyamat során elég fontossá vált ahhoz a tükör, hogy itt se engedjem teljesen el, így a nézők köztem és a tükör között foglaltak helyet. A visszajelzések alapján volt, akinek ez kizökkentő volt, míg mások izgalmas felvetésnek találták. Számomra meglepő módon volt értelme a tükör jelenlétének, és bár tudatában

voltam a tükörképemnek, sokkal inkább igyekeztem a nézőkkel felvenni a kapcsolatot, ami a vágyam beteljesüléseként új perspektívába helyezte a kiállításomat, mondandómat. Azóta is sok kérdés merül fel bennem ezzel kapcsolatban, hogy mit miért mutatunk meg másoknak, de én ezt egy fontos lépcsőnek tartottam, és szerencsémre egy biztonságos, támogató közegben volt lehetőségem megmutatni azt, amivel/amin dolgoztam, és visszajelzést is kaptam rá.

A 18-as képen látható a harmadik év záró rajza, amit az első két év rajzával együtt alkottam, a szakdolgozat írás során 2025 tavaszán.

III. YEAR

Emotions

Sea of movements

X. Water

XI. Two (s) of us

Needed

XII. Chillin'

Kép 18. Összegző ábrázolása a 2024/25-ös év alkotásainak.

Általam készített rajz, 2025. április.

IV. Tapasztalataim összegzése

A szakdolgozatomban vizsgált alkotói folyamatok egymáshoz kapcsolódnak, amit az írás végéhez érve tisztábban látok. Ahogy azt is, hogy bár írásomban függetlenítem őket a többi alkotói folyamattól, órától, amik során szintén tanultam és tapasztaltam, ezek mind kölcsönhatásban állnak egymással. Emellett hangsúlyos az alkotásaimat támogató rendszer, melyben biztonságot adott az elvárás és ítéletmentes környezet, valamint a társaim, tanárain jelenléte, segítsége, visszajelzései. Ez teret adott a kreativitásom kibontakozásának, és segített abban, hogy az ötleteim megvalósulhassanak.

A képzés elején nyitottan és kíváncsian álltam bele az alkotói munkába. A folyamat során rájöttem, hogy rengeteg mindent még nem tudok. Ez a tudás az idő során egyre bővült és rétegződött, új eszközök kerültek a birtokomba. Mind táncos, előadó, alkotó énemben rétegződik ez a tudás. Az alkotásaimban leggyakrabban összekapcsolódott ez a három szerep. A táncos és alkotó szerep különösen azért, mert az alkotói folyamat részeként táncoltam és a tánccal alkottam. Utólag megfigyelhető számomra, hogy az alkotással és a tánccal is valamit kifejezek magamból, amihez a néző megjelenésével hozzáadódik az előadói szerep. A néző jelenlétével valami plusz jelenik meg számomra a figyelemben, és újfajta értelmet nyer az addig burokból lévő alkotás, mozgás. Ahogy azt is tapasztaltam, hogy minden előadás egyszeri és megismételhetetlen.

Azt is fontos megemlítenem, hogy a munkáim során felismertem különbségeket a kreatív munka és a kutatás között, utóbbi pozitívan hatott minden alkotói folyamatomra, kevésbé egy produktum-orientált munkához vezetett, úgy tapasztaltam, hogy felfedező attitűd kísért. Ám lényeges különbség, hogy mégis máson volt a fókusz, több teret kapott a keresés, megfigyelés a kutatásokban, míg a kreatív munkáimban a felfedezések inkább mint melléktermék jelentek meg, kevésbé az volt a cél, hogy információt gyűjtsék.

Összességében mondhatom, hogy a képzés mellett párhuzamosan futva a munkáimban egyre nagyobb tudatosságra tettem szert. Egyre inkább birtokába kerültem a testemnek, a mozgásom artikuláltabb lett. A figyelmem mindinkább kiterjedt a saját mozgásomra, a társaimra és a nézőre. Egyre több dologra tudtam fókuszálni, vagy váltakozva, de mégis tudatában lenni a pillanatban zajló történéseknek. Érzékelhető ez a változás az évek során, hogy az első évhez képest, amikor a mozdulatok milyensége kevesebb figyelmet kapott a szándékhoz képest, a harmadikban már magabiztosabban használtam a testemet

és vettem fel a kapcsolatot a nézőkkel, és reagáltam a jelen pillanatra. Dinamikában is gazdagodott a mozgásom.

Az improvizáció különböző módjait ismertem meg. Volt, hogy a térben szabadon mozogtam, de volt, hogy fix térbeliséggel, helyhez kötött mozgásminőségekkel. A folyamatosan mozgásban levés mellett – ami ösztönösen jött belőlem – foglalkoztam a test formálhatóságával, geometriai formák és a csontváz segítségével. Ezáltal szomatikus érdeklődésem is kinyílt, ami más mozgásminőségeimre is hatással volt. Később megjelentek az improvizáción túl fix mozgásanyagok, előzetes elképzelés és a folyamat során felbukkanó ötletek alapján. Teret nyert a képzeletem az alkotás egész folyamatában, valamint megjelent mint improvizációs eszköz, a jelenben a képzeletem segítségével mozgást alkotni, elképzelt tevékenységeket is imitálni, vagy elképzelt impulzus miatt mozdulni.

A leegyszerűsített formák vizsgálata után felismertem a következő kutatásomban, hogy a test rendkívül komplex és gazdag az összefüggéseiben, valamint a második és harmadik évben teret kapott a test egészében rejlő lehetőségek, az arc, a mimika használata, valamint a verbalitás. A harmadik évben pedig az érzelmekből való alkotás került előtérbe, valamint az, hogy hogyan tudok reagálni arra, ami a jelen pillanatban adott, akár váratlan eseményekre, és engedni az elképzeléseimből. Megjelent az a szemlélet, hogy a táncra mint kommunikációs eszközre gondoltam.

Kiderült számomra, hogy fontos a zene szerepe az alkotásaimban, de ez változó, hogy a folyamat során ad inspirációt, vagy épp az a kiindulópont, a koreográfia alapja. Más-más módon viszonyultam a zeneiséghez, felismertem, hogy a mozdulatoknak zene nélkül is van zeneisége.

Emellett a harmadik évre megfogalmazódtak bennem kérdések, hogy miért alkotok. A feladat és a keretrendszer tisztaságán felül felmerült bennem az indíttatás kérdése, hogy a mozgásom artikulálása, fejlődése mellett milyen motivációból mutatom meg a táncomat. Kerestem a kérdést arra, hogy mi mozgat. A folyamat végére az derült ki számomra, hogy különböző dolgok visznek mozgásba – például inspiráció egy workshopból, a természetből, kíváncsiság, egy vízió – de összességében az, hogy van valami mondanivalóm. Amit sokszor nem tudok verbalizálni, vagy csak a folyamat közben tisztul számomra, hogy mi az, amivel, amiből dolgozom. Mégis egy csatornaként, kommunikációs eszközként tekintek jelenleg a táncra, ami meg tud mutatni, érzékeltetni tud, kifejezni dolgokat, ami sokszor szavakkal nem kifejezhető. Ebben fontos szerepe volt a munkáimon átívelő energiának, hogy van bennem egy

mozgató rugó, energia, amit áramoltatok a táncom által. Meghatározó eleme az alkotói folyamatnak, hogy a bennem mozgó energiákat hogyan tudom formába önteni, a testemen keresztül.

A belső folyamatok mellett az alkotásaimban fontos réteg a vizuális megjelenés is. Érdekelt, hogy a ruha mennyiben segítheti a kívánt mozgásminőség elérését, és hogyan befolyásolta az összképet. Megtapasztaltam, hogy számít, hogy egy ruhadarab mit mutat, milyen a textúrája, és hogy támogatja-e a mozgást vagy sem. A legapróbb részletek is befolyásolhatják a néző figyelmét, és bár ezeknek is lehet helyük, el is terelhetik a fókust a lényegről. A darabjaimban izgalmas számomra, hogy a ruha teljessé tette a mozgással és jelenléttel teremtett világot.

Az írás során kirajzolódott számomra, hogy az alkotói folyamataimban fontos a kiindulópont szerepe, mely az adott inspiráció formáját tekintve lehet nagyon különböző, akár kép, konkrét mozdulat, zenei inspiráció, vagy egy jelenség megjelenítése. Mégis egy tiszta, biztos elképzelés, ahol jelentős az intuíciónra való hagyatkozás szerepe, amivel el tudom kezdeni a munkát. Ezután a konkrét kísérletezés fázisban azt tapasztaltam, hogy ez a tiszta érdeklődés csíra kitágul, és sokszor váratlan dolgokat hoz. Az ismeretlenbe való ugrás, a tiszta érdeklődés és a keret valami olyat enged létrehozni, amit én olyan módon nem tudtam volna elképzelni. Ebben a fázisban kérdések is felmerülnek, akár meg is kérdőjelezem azt, amit csinálok. Azonban a folyamatban fontos az egész időszakot átható hozzáállásom, hogy bízzak abban, hogy amin dolgozom, össze fog állni, és megszületik az alkotás. Ebben segítségemre volt a kreatív terv, ami fogódzkodót nyújtott, ha eltávolodtam volna az eredeti tervtől, mégis adott szabadságot abban, hogy hagyjam alakulni, formálódni az alkotást. Ehhez hasonló volt a szakdolgozatírás folyamata is, amiben a sok anyag keletkezett, és azt kellett formálnom, összerendeznem.

Összességében azt látom, hogy a munkákban felfedezhető, hogy változott az érdeklődésem és kitágult számomra a testtel, tánccal való alkotásról a képem. Valami viszont végigkísért: a kíváncsiságom, az alkotói vágyam, az, hogy a táncom és az alkotásaim által valamit kifejezzek magamból. Legyen az tudatos indíttatás, kommunikáció vagy a tiszta testre fókuszáló mozgás megosztása, mely szabad utat enged a nézőnek, hogy befogadhassa, érzékelhesse a táncot. Kiemelkedő számomra a jelenlét, ami akkor megváltozik és nagyobb hangsúlyt kap, amikor nézők jelennek meg, átalakítva az addig ismert próbateremi burok biztonságos közegét. Tapasztalataim

alapján – melyet a folyamataimban, valamint más előadások során is tapasztaltam – a nézők számára valamilyen módon érzékelhető, hogy miből, mivel dolgozik egy előadó. Az adott pillanatra való fókuszálás és arra való reagálás a jelenlét: kapcsolódás a pillanatban magamhoz, ahhoz, amit csinálok, és a környezetemhez, jelenlévőkhöz is, egészen különleges jelenséget hoz létre.

Egy nagyobb csomagot viszek magammal, kibontandó kérdésekkel, érdeklődésekkel, melyből egy-egy felvetés külön szakdolgozat témát kívánna, de számomra kielégítő az a munka, amit végeztem: összekapcsoltam a munkáimat egy képpé. A folyamat végére érve azt is mondanám, hogy egy láncra fűztem őket, és kíváncsian várom, hogy ez a lánc hogyan fog bővülni jövőbeli alkotásaimmal.

Forrásjegyzék

Alegado, Joe. *Trajectory in Dance: The Evolution of the Alegado Movement Language*. MA Thesis, Budapest Contemporary Dance Academy, 2017.

„alkot” Magyar etimológiai szótár | Kézikönyvtár. Arcanum, <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-etimologiai-szotar-F14D3/a-a-F14E1/alkot-F15D3/>

„alkot” A magyar nyelv értelmező szótára | Kézikönyvtár. Arcanum, <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/a-a-1BFAF/alkot-1D06F/>

Burrows, Jonathan. *A Choreographer's Handbook*. Routledge, 2010.

Csikszentmihályi, Mihály. *Flow – Az áramlat*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022.

Foster, Susan Leigh. „Modes of Representation.” *Reading Dancing: Bodies and Subjects in Contemporary American Dance*. University of California Press, 1986, pp. 65-76.

Hrotkó, Heléna. *Újraalkotás - A Budapest Tánciskola projektje*. 2010. Budapest Cirkuszművészeti és Kortárástánc Főiskola, BA szakdolgozat.

Lavender, Larry. „The Subjective Response.” *Dancers Talking Dance: Critical Evaluation in the Choreography Class*, Human Kinetics, 1996, pp. 24-30.

Lőrinc, Katalin. *A test mint szöveg*. Országos Széchényi Könyvtár, 2018.

Nestor, James. „Orr.” *Lélegzet: Az elveszett művészet új tudománya*, fordította Farkas Veronika, HVG Könyvek, 2020, pp. 63-80.

Török, Ákos. „A kocka el van vetve!” *szinhaz.net*, 2023. június 7.
<https://szinhaz.net/2023/06/07/torok-akos-a-kocka-el-van-vetve/>.

Mellékletek

Kreatív & kutatás munkatervek³³

Petit á petit

Little by little

Creator, performer: Guba Dorka

Length About 2-3 minutes

Where? In the Big studio.

Music if any: The sound of my movements, breath. I may get inspiration from music during the rehearsals, but according to my plan, I will do the solo without music.

Short description:

I got inspired from the fact how well movements can be built up from little movements to bigger ones, so my solo work will be/ is based on an improvisational process approached from this side. As well as from focusing on trying to keep a quality and/or a rhythm throughout my solo. The solo may get inspired from music, but at the end I do it without any, just me, the sound of my movements and breath. (possible outside noises)

Method of work, movement language:

I will experiment with improvising for two weeks, and make video recordings, so that later on I can draw from these materials, qualities. The process will be based on the focus on trying to keep a quality and rhythm throughout the solo work. Also I will work on making a continuous solo with building up something from little movements to bigger motions. As side focuses, I will try to be aware of my body, be present, and during rehearsal time I will focus on my breathing as well.

Rehearsal hours:

For 2 weeks I will do improvisational work with these focuses. (8 rehearsal time 8x1,5h)

Then from the 3rd week for 1,5 weeks I will put together the solo itself, drawing from the previous week's experience. (6x1,5h)

The last 1,5 weeks I will rehearse the solo. (6x1,5h)

³³ A képzés során az angol és magyar nyelvet is használjuk munkanyelvként. Ez az oka annak, hogy olykor angolul írtam bizonyos terveimet.

Formák Kutatás

Rövid leírás:

A kutatásomban a testben felfedezhető geometriai alakzatokat fogom keresni. Inspirálódva egyszerű geometria formákból, és mint érdekesség, az emberi csontváz alakzataiból. Különböző alakzatokra fókuszálva, összefüggéseket, és formákat/alakzatokat fogunk keresni a testben(en), annak először pózokba való helyezésével, majd azok rendszeres váltogatásával, improvizatív módon mozogva, különböző fókusszal.

Ami érdekel, hogy milyen alakzatok jönnek létre, és milyen formákat fedezünk fel, amit esetleg eddig nem, és, hogy a különböző alakzatokon alapuló fókusszal való improvizációkban felfedezhető-e minőségbeli különbség a táncokat illetően.

Kérdés:

Milyen geometriai alakzatok, kapcsolatok fedezhetőek fel a testben? Pózokban, és/vagy mozgás közben, például egyenes, szögletes, íves fókusszal.

Van-e minőségbeli különbség, ha a mozgás fókusza egy bizonyos alakzaton, testbeli kapcsolaton alapszik, ha igen, hogyan definiálható a különbség.

Módszer:

1. A csontváz szemrevételezése, minden alkalommal előre megadott geometriai alakzatok (összefüggések) alapján, ugyanannak a formának a keresése a csontvázban. (5p)
2. Majd egymás testén felfedezni ezeket az alakzatokat, egymásnak segíteni "megrajzolni" az adott felfedezett kapcsolatot, alakzatot. Először fekvő, majd egymást mozgatva, mint egy robot/baba, új pózokba helyezni a másik testét. (a mozgatott nincs elernyedve, segít a mozgatónak) Ülve, állva is. (5p)
3. Egymás testét szemrevételezni, egy bizonyos pózban, itt már a mozgó magától váltogatja a pózokat (ami ugyanazon a formán alapszik) és rajzot készíteni, de adott esetben más formákat is felfedezni, megörökíteni. (5p)
4. Az adott fókusszal szabad improvizáció (zenével akár, minden alkalommal ugyanaz), a csoport fele megfigyel, és rajzot/fotót készít, szeretném ezeket videóra is venni. (5p)
Ezt előre nem tudom biztosra, hogy belefér-e az időkeretbe, de jó lenne, ha mindenki meg tudná csinálni mindkét szerepben.
5. A improvizációra reflektálás, mindkét szemszögből, ha felfedezhető volt bármiféle minőség, szavakkal leírható jellegzetesség, ezek leírása.
6. A formaiságon kívül, az ezek által kiváltott reakciók, észrevételek, élmények rögzítése. 5-6. (5p)

7. A következő alkalomra fényképek kinyomtatása, és azokra való rajzolás, formák rögzítése. Erre nem biztos, hogy lesz kapacitás.
8. Az utolsó alkalommal: Mint egy következő lépés, tervet rajzolni, már akár több forma kombinációjával, és ezek alapján mozgás alkotás.- Egymásba fűzni, az eddig megismert kiindulópontokat, megnézni, hogy változik-e a minőség a fókusz váltásával, ha igen, hogyan.
9. Esetleg mozgásanyag létrejötte.

Dokumentáció: A saját tervem az adott alkalomhoz, jegyzetek, információgyűjtés a témáról, valamint a rajzaink, a fotók a pózokról, a videók az improvizációról, és a reflexiók, írott formában.

Megosztás/Prezentáció: Kiállítást készítünk a készült rajzokból, fényképekből és/vagy mozgásanyag bemutatása, ami esetlegesen készül. Rövid szóbeli beszámoló a folyamatról, levont következtetésekről, tapasztalatokról.

Munkaterv: Témák az adott alkalmakhoz

1. Hétfő: egyenes (a fókusz az egyenes vonalakon van, hol vannak egyenes vonalak, és hogyan lehet létrehozni pl.: több testrész összekapcsolásával)
2. Kedd: szögletes (négyzet, háromszög, bármi ami szögletes)
3. Szerda: ívek
4. Csütörtök: Az első három napra reflektálás, feldolgozása az anyagoknak.
5. Péntek: Az első három napra reflektálás, feldolgozása az anyagoknak. + Készülni a következő alkalomra.
6. Hétfő: kör
7. Kedd: spirál
8. Szerda: Mind az öt különböző alakzattal való foglalkozás, azok összefűzése.
9. Csütörtök: Feldolgozni, átrágni a meglévő anyagokat, előkészíteni a prezentációt.

Ezen kívül minden nap, amikor van plusz időm (a kutatási idő keretein belül), fogok informálódni, és tervezni az aznapi alkalomra. (ha valamivel elcsúszom, persze a szabadidőmben is, de a terv, hogy ne kelljen az időkereten kívül sokat ezzel foglalkoznom)

Kellékek: Sima lap, toll/ceruza, csontváz (telefon+hangszóró)

Kutatás prezentáció

Kiállítás formájában volt a szöveg a képekkel, és rajzokkal együtt elhelyezve.

Leírás: Testek és formák

A kutatásom azon alapszik, hogy felkeltették az érdeklődésemet a testben, és a test által létrehozható formák, alakzatok.

Így a kutatásomban előre megadott geometriai alakzatokkal/támpontokkal dolgoztunk. Több feladat volt minden alkalommal, a formák alapján: mint egy érdekesség a csontváz is vizsgáltuk, hogy mely alakzatok találhatók meg benne. Majd az adott alakzatokat kerestük párban, egymás testén, ezt követve pedig önálló mozgás, pózok változtatása, végül improvizáció következett, az adott fókusszal.

A kiállítás a folyamat során rögzített pillanatokat, formákat, azok sokszínűségét kívánja bemutatni.

Emellett arra is kíváncsi voltam, hogy bizonyos alakzatokat létrehozva, vagy arra fókuszálva milyen különbség fedezhető fel a mozgásban, a testhasználatban, vagy akár valamiféle mozgásbeli minőség létrejöttében.

A folyamat során tisztává vált, hogy nagy szerepe van a mozgásban annak, hogy melyik támponttal mozogtak, de az is megfigyelhető volt, hogy az individuumok között van eltérés, nem lehet egy minőséget, jellemzőt meghatározni, ami mindenkire ugyanolyan mértékben igaz lenne. Érdekes volt, hogy egy egyszerű formához milyen sokféleképpen nyúl mindenki. Mennyi lehetőség rejlik a testekben. Azonban sok minden kiderült, amiben volt hasonlóság a résztvevők között, és mindenképpen az alakzatok előrehaladtával valamilyen “fejlődés” volt észrevehető.. Talán a folyamatosság, amivel ezt le lehet írni. Lassabb, darabos pózok változtatásából elérkeztünk folyamatosabb, talán komplexebb mozgáshoz.

Minden alkalomhoz összegyűjtöttem, (a résztvevők reflexióinak segítségével, és külső szemlélőként megfigyelt) kulcsszavakat, amik úgy éreztem, hogy említésre méltók, a 6 alkalommal együtt megfigyeltek alapján.

Résztvevők: Barbi, Réka, Johanna, Máté és Kis Barátunk, Samu (a csontváz)

A kutatást vezette: Dorka

Mik jellemezték a létrejött formákat?

Milyen volt a testhasználat az egyes alakzatokkal?

Létrejött minőség, jellegzetesség az improvizációk során?

Egyenes:

Formák: hosszú, folytatódó, csontokat követi, test dőlése, párhuzamos, merőleges, a különböző csontok egymáshoz való viszonyulása (milyen szögben stb) átlók, tengelyek

Testhasználat: Végtagok, törzs nagy szerep, stabil tengely, dőlés, nyúlás, izommunka!

Minőség, jellegzetesség: lassú, kimért mozgás, kontrollált, nyúlás, a test nyitása, súllyal való játék, a mozdulat (forma) töltve van, szimmetria, asszimetria?

Szögletes:

Formák: komplexek, egy forma kialakítása egy (több) másikba visz, rengeteg lehetőség

Testhasználat: ízületek mentén, végtagok!, már nem nyúlás, hanem minél több hajlítás

Minőség, jellegzetesség: "darabos", dinamikai változások elkezdődnek, játékos, (de van egy komoly érzete is), feszítés, lassú pózok váltogatása

Ívek:

Formák: Kapcsolatokon alapszik, testet átívelő hosszabb formák-, sokszor természetes formák jöttek létre. Valahol nem tud létrejönni.

Testhasználat: Gerinc, nyak bejött a képbe, homorítás, domborítás, természetesebb, kisebb artikulációk: lábfej(spice, talp), ujjak

Minőség, jellegzetesség: összefüggő mozgás létrejött, folyamatosabb, "folyékonyabb", könnyebben otthagyja a pózokat

Kör, gömb:

Formák: absztrakt formák, kevesebb egyszerre, alapból létezők (pl.: fej), vizuálisan nehéz ténylegesen létrehozni, törekvés

Testhasználat: külön testrészek használata mellett: test mint egy egész megjelenése, ököl

Minőség, jellegzetesség: földhasználat megjelenése, gurulás, fordulás, lendület, bezár (az előző nyitással kontrasztban), itt is sokszor folyamatosság, "gördülékenység".

Spirál:

Formák: itt is egész testben, ívek ugyanúgy megjelennek, akár belsőleg érzékelhető, mint vizuálisan kívülről nézve, nyúlás, csavar, groteszk lehet

Testhasználat: végtagok + törzs csavarása, belső fókusz, gerinc csavarása,

Minőség, jellegzetesség: folyamatos, mozgásban lévő, van energiája, kapcsolat: egy spirál kihat a test többi részére, valamiféle nyúlás, csavarás

Beszél Keleti szél

A címet az előadás előtt nem sokkal találtam ki.

Creator, performer: Guba Dorka

Length: 5-10 perc

Music if any: Fogok zenét használni a folyamat során, de nem biztos, hogy magához a szólóhoz is.

Short description:

A szólómban 3 különböző, előre meghatározott mozgásminőséget fogok váltogatni. Az osztott egyszólamúságból inspirálódva, mintha 3 különböző "hang"/ember csendülne fel, olyan szoros egymásutánban, mintha egy "dal" lenne. Ami jelen esetben egy szóló lesz. Emellett az is fókuszban lesz, hogy egyes folyamatokat ne vigyek végig feltétlen, hanem azokat megszakítsam, váltogassam.

Method of work, movement language:

A szóló alappillérei:

- Több (3) fókusz/mozgásminőséggel való játék, azok váltogatása. (jól elkülöníthetők,
- Meglepetés: nem feltétlen arra megyek, amerre szokásosan mennék.
- Több folyamat egymás mellé helyezése.

A 3 minőséggel először improvizációs kereteken belül fogok kísérletezni.

Majd megpróbálom alkalmazni Trisha Brown nevéhez kötődő módszert, hogy addig improvizálok, amíg meg tudom jegyezni, és így lekötni a mozgásanyagot.

Meghatározott időközönkénti váltással, a minőségek között.

A 3 minőség, (testhasználat is):

LÉGIES:

- egyenes, íves
- kapcsolatok, nagyobb egységek a testben (végtagok, törzs, fej, kar-láb, kar-kar kapcsolat stb.)
- lendület
- séta, ugrás, forgás

FOLYAMATOSAN SZÖGLETES:

- szögletesség,
- izoláció az ízületek mentén
- irányokkal való játék
- folyamatok, vonalak megtörése, folyamatosan- ebből kialakuló "gördülékenység"-folyamatosság?
- meglepetések (akár irányokkal, dinamikával, saját magam meglepése)

ORGANIKUS

- spirálok
- a test egy massa, ami áramlik de nem folyik szét
- a test kinyílik, és akár bezárul
- 360fok
- tónusában olyan, mintha valamiféle ellenállással kéne küzdeni

Plusz ötletek, kérdések: (amiket nem határozok meg előre, hanem a folyamat során derül ki, dolgozom rajta)

- Hogyan váltok a minőségek között? (éles váltás, megállás, ismétlődő póz?)
- Térbeli elhelyezkedés – konkrét térforma?
- Mindhárom minőség más dinamikával rendelkezne! Akár mindegyikhez egy zenét is adni.
- Hossz?
- Videók nézése, ami inspirált, inspirálhat.

Munkaterv: 6 hétre.

1. HÉT: 1 alkalom 1 minőség

- A 3 fókusszal való improvizáció
- felfedezni, belemélyedni, hogy számomra jól elkülöníthető mozgásmínőségek jöjjenek létre
- Videók készítése, + leírni a tapasztalatokat, mi az ami segít előhívni az adott minőséget

2. HÉT:

- impro folytatása, de már felváltva is, fókuszváltás gyakorlása
- meghatározott időnként (hosszabb, rövidebb, időközönként)

3. HÉT:

- Az időbeli keret meghatározása - "lekottázni a minőségeket"
- Térbeli elhelyezés
- Elkezdeni lekötöni a mozdulatokat

4. HÉT:

- fixálni a kötött mozgásanyagot

5-6. HÉT:

- tisztázni
- pihentetni
- gyakorolni
- próbálni

M-BERLiN

Ehhez a munkához kapcsolódóan két kreatív tervet is leadtam, amit egybe illesztettem, voltak átfedések. Ahol eltértek egymástól, ott 1-es és 2-es számmal jelzem, hogy az első vagy a második leadáshoz tartozik.

Creator: Dorka

1. Performer: Réka, Máté, Barbi, Lea, Niki
2. Performer: Réka, Barbi, Lea, Niki, Emese

Where will the performance take place?

- 1: Még nem tudom, ha az iskolában, akkor esetleg a színházteremben, vagy a nagyteremben, de gondolkodom site-specific tematikában is, az épület bejáratánál. Vagy az udvaron?
- 2: Eredetileg black box-ban képzelem el az egészet, de az valószínűleg nem lesz lehetséges, akkor akár használnék fekete háttérrel. Vagy a site-specific dolgok esetében nem kell.

Music if any: Még nincs meg a konkrét szám, de a folyamat során is tervezek zenével dolgozni, ha megtalálom a megfelelőt, akkor lesz zene.

Short description:

Az alapötletem a tér- és mozdulat kapcsolatából indul ki. Egy olyan öt fős koreográfián dolgozom, amiben a táncosok, az ő együttállásuk mozog a térben, vagy mozgatja a teret, a néző tekintetét. Nyomot hagynak, a testükkel, mozgásuk során átszelik a teret, formálják. Térbeli formációk érdekelnek, azok változtatása az 5 fővel, vagy a csoport, mint testek halmaza, valamilyen formát, anyagot alkot. Milyen lehetőségek rejlenek egy kisebb „tömeg” mozgásában a térben, téralkotásban, manipulálásban.

Movement language:

Az egész darab mozgásanyaga, hangvétele szeretném, hogy letisztult, de erőteljes legyen.

Nagyon egyszerű mozgásformákkal szeretnék dolgozni, állás, séta, futás, ugrás, gurulás, valamint kicsit a Batyutól tanultakat is venném, mint inspiráció. Forgások, ugrások, egyebek. Emellett konkrét kortárs elemek is izgatnak, főként, amiket most a Mikó Dáviddal veszünk. Ezekből kiindulva szeretnék majd lekötni mozgásanyagot, saját ötleteim alapján, és a résztvevők saját, rövidebb kreációiból. Érdekel nagyon az uniszónó, mint formátum. Valamint térbeli pontokhoz kötött mozgásanyagok létrehozásával való játék. Repetitív mozgással való térforma változtatás.

Method of work 1:

- 1.hét-Térbeli mozgás ötleteim kipróbálása, egyéni munkán konkrét mozgásanyag kreálás.
- 2.hét-Mozgásanyag készítése, vezetett improvizáció, anyagok lekötése.
- 3.hét-Különböző zenék használata, (eddig is) de itt megtartani azokat, amik működtek, és konkretizálni az egyes részeket, mozgásanyagot.
- 4.hét-Különböző részeket az esetleges zenére (vagy anélkül) egymáshoz fűzni.
- 5.hét- Final tisztázás, gyakorlás.

Method of work 2:

A fejemben meglévő képeket, ötleteket kipróbálom a táncosokkal majd, ami működik/tetszik, azokat továbbviszem, aztán ezeket a szemeket összekötöm egy láncba, ami egy folyamatot eredményez, így fog létrejönni a "darab".

Különböző instrukciókkal, támpontokkal segítem a táncosokat, bizonyos mozgásminőség eléréséhez. Képzeletbeli fantázia képekkel, amit mindenki maga tud a mozgásához kötni, hogy az később előhívható legyen.

A próbák menete 2:

- 1-2. Már kipróbált anyagok ismételése.
3. Egy-két új dolog kipróbálása.
4. Elkezdni összekötni részeket.
5. Folytatni a láncot.
6. Véglegesíteni, próbálni.
- 7-8. Ha van, akkor még pontosítani, a minőségeket, folyamatot kigyakorolni.

Rehearsal hours 1:

5 héten át: heti 3x 45 perc a többiekkel, és 1x egyéni felkészülés, próba.

Rehearsal hours 2:

Ha minden igaz, 6x45 perc próbánk van, esetleg 2 bónusz az utolsó héten.

Head & Body

Description/question:

My interest is: what movements can the head do? What is the range of motion of it? I would explore all possible movements of the head, what we usually do, and what we don't. Also I'd be interested in the movements initiated by the head and repetitive moves, also the anatomy of it, the muscles that are around, and make it move.

Other questions: What does the circular movement of the head (begyőzés) do to the rest of the body?

Method:

Collecting moves that we already know, and searching for new ones.

Observing the range of motion:

A, by our own

B, Tasks together, to help with isolation, and to relax : -one is lying on the ground, others moving her head, is the range of motion the same as doing it alone?

-fixing the body, discovering the possibilities like that

-upside down, is it easier, or harder to move?

-one session for study and investigate the muscles involved in moving the head and move them with more awareness

-Repetitive movements

-A sense of division between head and rest of body: group work, to fix the body and see what the head can do, and the opposite, fix the head and try to move all the other body parts

-separate the direction of movement of the head and eyes, mouth, and tongue

-experiment with closed and open eyes

-exploring head catching, trying out turns

Improvisation task:

-head leads: What happens with the rest of the body? Chain of reaction? What kind of movement material does it create?

-continuous circular movements of the head, what movements are created, what kind of state do you get in? Does it release your movements, or make you sick?

-or head releases completely (as much as possible) and move like that

Expectation:

To broaden my knowledge about the possible movements of the head, and hopefully be able to have it available in future. To know more about its anatomy, and muscle work, being able to move it with more awareness.

I hope to be able to understand/feel more the head's role in any movement.

Documentation:

I would take videos, and also talk about our experiences, discoveries, making notes and/or voice recording of the talking.

Presentation:

I imagine it partly as showing actual movements, and also talking about it, showing videos, or notes.

Participants:

I would need 2 people.

Working hours:

6x 30 minutes

Kutatás prezentáció anyaga

HEAD & BODY

What's the topic? My interest?

This research is about the head and its movements. The relation between the head and the rest of the body. To broaden our knowledge about such an obvious body part, and go after the possibilities with it, also knowing more about its anatomy.

It turned out to be really complex, and opened up many questions, and showed how much we're just on the surface when talking about the head and movements, with it and also in relation with the body

What is the head really? Can it move? How can it be moved, neck- all the muscles which are connected (crazy)? Also muscles on it, and separate parts like the jaw.

Can we really talk about it in itself only? not really

How does it affect our ability of moving with the focus of the head, improvisation, deepening in this topic?

What different kinds of roles does the head have in terms of moving?

How was the process?

7 sessions, 3 of us, Lea & Simona, _ the case of Simona (mentioning accident)- keep going, observing.

As I was planning the research, I had a couple of ideas on how to approach the topic, so I made some structure on how to approach the topic.

As the title also says, this research is not only about the head but the whole body movements from the focus of the head.

Concrete interest- trying out

Improvisation

Checking in the mirror, each other

Pair work, touch, initiate movements

The aspects where we were studying the subject were the following:
(mostly in moving)

- You move it
- Others move it
- Different positions: vertical, horizontal, upside down_ hanging
- Movements on/inside the head: facial muscles
- Other ideas, connections
- Anatomy of it

What's the conclusion? Surprising outcome?

Final impro: a lot more tool to think about moving with the head, really wide range how to get to it.

Much more confidence and possibility where to go, what possibilities I have.

Complexity of the muscles.

Huge effects that facial movements cause while moving with the body.

Focus- release- tension.

General effect: during the process: much more freedom.

Lea: knowing what she's doing.

Nyelvek tánca- Dance of languages

Subtitle: Nyelvek táncot lejtnek, the musicality of languages.

Creator: Dorka

Performer(s): Veera, Simona, Barbi, Lea, Dorka

Length: 5-10 perc

Where will the performance take place? In the school building somewhere, or nearby.

Music if any: A hangunk, beszédünk lesz a zene.

Esetlegesen mikrofonra lesz szükségem, ezt még meg kell látnom.

Short description:

A projektben a zenei órákból inspirálódva a különböző nyelvek zeneiségét fogjuk körüljárni különböző szemszögekből, különböző eszközökkel. Érdekel, hogy mik a sajátosságai egy adott nyelvnek, hangzásilag, ritmikailag, milyen tónusa van. Mi van, ha ezekre a sajátosságokra ráerősítünk, milyen mozdulatot, táncot tud generálni egy adott hangzásvilág. Valamint milyen hangulatot tud teremteni egy nyelv, külön külön, valamint egyszerre felszólalva?

Method of work, movement language:

Különböző nyelvekkel, azok hanglejtésével, ritmikájával szeretnék dolgozni. Mindezt beszéddel, hang kiadással, valamint a beszéd és mozgás összekötésével. Hogyan tudja a mozgás leképezni a beszédet? Mind már kész szöveget használva, mind improvizációval a beszéd, és mozgás terén. A jelentést tekintve is több oldalról szeretném körüljárni a témát, helyzeteket, szituációkat lekövetve, melyekben ösztönösen változik a nyelvek tónusa, de absztraktabb módon is szeretném megközelíteni a beszédet, szavak, hangok használatát. A hangsúlyozással, hangerő- és sebesség használatával is szeretnék játszani.

Rehearsal hours:

4x 1 óra.

Ketten

Subtitle: 7 perc ketten. 7 perc Rékával. A falakkal, a talajjal. Szóval négyen. Meg a levegővel is. Quintet.

Creator: Guba Dorka

Performer(s): Dorka(me) & Réka & talaj & falak & levegő

Length: 7 minutes

Where will the performance take place? In the school.

Music if any: Még nincs konkrét.

Short description:

A duett (quintet) egy dinamikus dialógusnak ígérkezik, elsősorban az ember táncosok között, akikkel kölcsönhatásban lesznek a nem ember résztvevői a darabnak, a talajjal, falakkal (mivel egy zárt térben lesz), valamint a körülvevő levegővel. Ők inkább támaszaink lesznek, de fontos megemlítenem őket.

Method of work, movement language:

A leendő duettben a cél egy leföldelt mozgás, amiben sok minden megtörténhet, megtörténik. Fizikális, izasztó, néha megpihenő kapcsolódás. Fontos elem a kontaktálás, mind egymással, mind a támaszainkkal.

A munkafolyamat, alkotó folyamat során különböző címszavak mentén fogunk először improvizálni, majd lépésenként, impulzusonként bizonyos részeket le is szeretnék kötni.

A címszavak:

- Kontakt
- Dinamikusság, dinamikai váltások
- Erős impulzusok, arra való reagálás, és a gyengéd érintés váltakozása
- A release és erő kifejtés szerepe és váltakozása
- Sanyás materialból való merítés
- Csimpaszkodás, nem ereszttem el, a másik meg megy
- Polip
- Ugrások, technikai elemek
- Egymásra mászás
- Intimitás, valamilyen formában, az arc szerepe
- Csukott szemmel

Ezek mellett merítenék a különböző órákon történő találkozásainkból, amiket feljegyeztem, vagy megmaradtak az emlékezetemben.

Rehearsal hours:

4 héten keresztül zajlana az alkotói folyamat/fázis, az 5. héten már csak érlelni, próbálni szeretnék. Heti 2x 1 órával tervezem, ami 8 órát jelent, plusz 2 óra az utolsó héten.